

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**Финансијски извештаји за годину
завршену 31. децембра 2024. године**

САДРЖАЈ

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

БИЛАНС СТАЊА 2

БИЛАНС УСПЕХА 3

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ 4

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ 5

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ 6

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ 7-85

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

SAVETU GUVERNERA NARODNE BANKE SRBIJE

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izveštaja **Narodne banke Srbije** (u daljem tekstu: „Banka“), koji obuhvataju bilans stanja na dan **31. decembar 2024. godine**, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled materijalnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2024. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Standardima Revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izveštaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Verujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške.

U sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja (nastavak)

Kao deo revizije u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo s licima zaduženim za upravljanje u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizorskim nalazima, uključujući i nalaze u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

U Beogradu, 21. marta 2025. godine

Nikola Ribar
Ovlašćeni revizor
Ernst & Young d.o.o. Beograd

БИЛАНС СТАЊА

На дан 31. децембра 2024. године

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Напомена</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
АКТИВА			
Готовина и текући рачуни код банака	15, 3.4	443.362.919	709.492.176
Злато и остали племенити метали	16, 3.5	455.843.848	281.548.953
Депозити	17, 3.3	524.219.095	474.039.603
Потраживања по основу деривата	3.3	31.435	18.764
Хартије од вредности	18, 3.3	2.180.099.991	1.605.342.085
Кредити и пласмани	19, 3.3	815.913	846.133
Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења	20, 3.3	97.568.791	94.385.689
Нематеријална имовина	21, 3.7	1.657.448	1.425.830
Некретнине, постројења и опрема	21, 3.7	22.688.259	22.088.073
Инвестиционе некретнине	21, 3.7	484.208	484.208
Остала средства	22	7.252.276	7.204.533
УКУПНО АКТИВА		<u>3.734.024.183</u>	<u>3.196.876.047</u>
ПАСИВА			
Обавезе			
Обавезе по основу деривата	3.3	31.435	18.764
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	23	1.688.125.076	1.461.704.093
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	24	902.710.992	807.399.400
Обавезе према Међународном монетарном Фонду	25, 3.3	97.508.018	94.463.082
Резервисања	26, 3.11	2.452.278	1.897.053
Текуће пореске обавезе	27, 3.9	452.939	416.934
Новац у оптицају	28	399.640.272	369.368.005
Остале обавезе	29	5.510.038	3.146.922
Укупно обавезе		<u>3.096.431.048</u>	<u>2.738.414.253</u>
Капитал			
Државни капитал		221.061.583	216.507.798
Резерве		233.960.766	215.941.487
Нераспоређени добитак		182.570.786	26.012.509
Укупно капитал	30	<u>637.593.135</u>	<u>458.461.794</u>
УКУПНО ПАСИВА		<u>3.734.024.183</u>	<u>3.196.876.047</u>

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јелена Табаковић
Гувернер

П. бр. 4781
21. 3. 2025.

БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2024. године

У хиљадама динара	Напомена	2024.	2023.
Приходи од камата		98.788.473	71.116.721
Расходи камата		(49.650.224)	(50.495.981)
Нето приход по основу камата	4, 3.1	49.138.249	20.620.740
Приходи од накнада и провизија		7.281.494	5.593.498
Расходи накнада и провизија		(533.829)	(661.267)
Нето приход по основу накнада и провизија	5, 3.1	6.747.665	4.932.231
Нето добитак /(губитак) по основу престанка признавања финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	6, 3.3	351.632	(2.499.552)
Нето губитак по основу престанка признавања финансијских инструмената који се вреднују по амортизованој вредности	3.3	-	(3.251)
Нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	7, 3.2	134.205.240	8.379.971
Нето приход/(расход) по основу обезвређења финансијских средстава	8, 3.3, 31	170.683	(97.151)
Остали пословни приходи	9	7.404.020	6.817.032
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	10, 3.10	(7.907.508)	(6.431.201)
Трошкови амортизације	11, 3.7	(1.825.159)	(1.709.766)
Остали приходи	12	68.518	1.406.044
Остали расходи	13	(5.329.615)	(4.985.654)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		183.023.725	26.429.443
Порез на добит	27, 3.9	(452.939)	(416.934)
ДОБИТАК НАКОН ОПОРЕЗИВАЊА	30	182.570.786	26.012.509

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

Г.бр. 4781
21. 3. 2025.

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2024. године

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2024.</u>	<u>2023.</u>
Добитак периода	182.570.786	26.012.509
Компоненте осталог резултата које не могу бити рекласификоване у добитак или губитак:		
Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине и основних средстава	-	-
Позитивни ефекти промене вредности власничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	1.611.273	467.957
Актуарски губици	(128.254)	(105.954)
Компоненте осталог резултата које могу бити рекласификоване у добитак или губитак:		
Позитивни ефекти промене вредности дужничких инструмената који се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	7.420.312	32.553.584
Укупан остали резултат периода	8.903.331	32.915.587
УКУПАН РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА	191.474.117	58.928.096

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

П. бр. 4781
21. 3. 2025.

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2024. године

<u>У хиљадама динара</u>	Државни капитал	Посебне резерве	Ревалоризационе резерве	Резерве по основу фер вредности	Актуарски губици	Нерасподељени добитак	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2023. године	204.260.998	162.760.357	17.031.131	(21.284.313)	(10.473)	39.525.003	402.282.703
Расподела добити из претходне године (напомена 30)	12.246.800	24.529.198	-	-	-	(39.525.003)	(2.749.005)
Повећање резерви по основу фер вредности власничких ХоВ	-	-	-	467.957	-	-	467.957
Актуарски губици	-	-	-	-	(105.954)	-	(105.954)
Повећање резерви по основу фер вредности дужничких ХоВ	-	-	-	32.553.584	-	-	32.553.584
Нето добитак текуће године	-	-	-	-	-	26.012.509	26.012.509
Стање на дан 31. децембра 2023. године	216.507.798	187.289.555	17.031.131	11.737.228	(116.427)	26.012.509	458.461.794
Стање на дан 1. јануара 2024. године	216.507.798	187.289.555	17.031.131	11.737.228	(116.427)	26.012.509	458.461.794
Расподела добити из претходне године (напомена 30)	4.553.785	9.115.948	-	-	-	(26.012.509)	(12.342.776)
Повећање резерви по основу фер вредности власничких ХоВ	-	-	-	1.611.273	-	-	1.611.273
Актуарски губици	-	-	-	-	(128.254)	-	(128.254)
Повећање резерви по основу фер вредности дужничких ХоВ	-	-	-	7.420.312	-	-	7.420.312
Нето добитак текуће године	-	-	-	-	-	182.570.786	182.570.786
Стање на дан 31. децембра 2024. године	221.061.583	196.405.503	17.031.131	20.768.813	(244.681)	182.570.786	637.593.135

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

П. бр. 4781
21. 3. 2025.

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

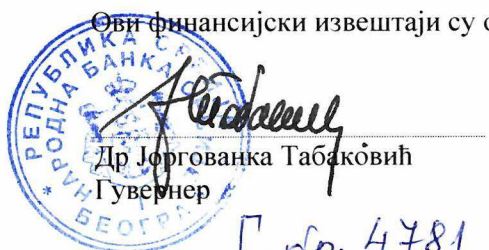
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2024. године

У хиљадама динара

	2024.	2023.
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи од камата	74.986.610	51.824.589
Приливи од накнада	7.348.507	5.654.585
Приливи по основу продаје производа и услуга – ЗИН	8.292.549	7.578.569
Приливи од осталих пословних активности	820.695	2.201.963
Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	155.023	119.743
<i>Приливи готовине из пословних активности</i>	<i>91.603.384</i>	<i>67.379.449</i>
Одливи по основу камата	(54.644.217)	(46.550.375)
Одливи по основу накнада	(536.143)	(683.826)
Одливи по основу трошкова пословања	(14.483.758)	(13.383.768)
<i>Одливи готовине из пословних активности</i>	<i>(69.664.118)</i>	<i>(60.617.969)</i>
Нето прилив по основу узетих депозита	349.669.206	546.870.409
Нето одлив по основу кредита и пласмана	(99.249.765)	(193.833.314)
Нето одлив по основу хартија од вредности и осталих финансијских средстава која нису намењена инвестирању	(557.929.696)	(431.152.325)
<i>Нето одлив из пословних активности пре пореза на добит</i>	<i>(285.570.989)</i>	<i>(71.353.750)</i>
Плаћени порез на добит	(416.934)	(483.977)
Исплата распоређеног резултата - пренос буџету Републике Србије	(12.342.776)	(2.749.004)
Нето одлив готовине из пословних активности	(298.330.699)	(74.586.731)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи од продаје нематеријалне имовине и основних средстава	1.434	-
Одливи за куповину нематеријалне имовине и основних средстава	(2.535.603)	(1.828.944)
Нето одлив готовине из активности инвестирања	(2.534.169)	(1.828.944)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Остали одливи из активности финансирања	(165.432)	(145.081)
Нето одлив готовине из активности финансирања	(165.432)	(145.081)
Нето смањење готовине	(301.030.300)	(76.560.756)
Готовина и готовински еквиваленти на почетку периода	716.100.693	809.980.556
Курсне разлике, нето	36.213.020	(17.319.107)
ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈУ ПЕРИОДА (напомена 2ђ)	451.283.413	716.100.693

Напомене на наредним странама чине саставни део ових финансијских извештаја.

Ови финансијски извештаји су одобрени од стране Гувернера:

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

П.бр. 4781
21. 3. 2025.

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

Народна банка Србије (у даљем тексту: Банка) има своје корене у оснивању и почетку рада Привилеговане народне банке Краљевине Србије 1884. године, која је 1920. године прерасла у Народну банку Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. У складу са променом имена државе, Банка од 1929. године делује под називом Народна банка Краљевине Југославије. Од 1946. године, Банка своје функције обавља под називом Народна банка Југославије, као централна монетарна институција, најпре Федеративне Народне Републике Југославије, касније Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и по њеном распаду, Савезне Републике Југославије. Законом за спровођење Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, који је ступио на снагу 4. фебруара 2003. године, Банка наставља да ради као орган државе Србије под садашњим називом.

Законом о Народној банци Србије („Службени гласник РС”, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС и 44/2018, у даљем тексту: Закон) и Уставом Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 98/2006 и 115/2021) уређени су положај, организација, овлашћења и функције Банке, као централне банке Републике Србије, као и однос Банке према органима Републике Србије и међународним организацијама и институцијама.

Банка је дефинисана као самостална и независна у обављању функција утврђених Законом и другима законима и подлеже надзору Народне скупштине и њој је одговорна за свој рад.

Основни циљ Банке је постизање и одржавање стабилности цена. Поред основног циља, Банка има за циљ и очување и јачање стабилности финансијског система, као и да, не доводећи у питање остваривање наведених циљева, подржи спровођење економске политике Владе Републике Србије, послујући у складу с начелима тржишне привреде.

Банка обавља следеће функције:

- утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- управља девизним резервама;
- утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са Законом;
- издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над њеним обављањем, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;
- издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;
- издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ (наставак)

- издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- издаје и одузима дозволе за пружање услуга повезаних с виртуелним валутама, врши надзор над обављањем ових услуга и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује дигитална имовина;
- обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом;
- утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;
- издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;
- издаје и одузима овлашћења за обављање мењачких послова, врши контролу мењачког и девизног пословања и обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређује девизно пословање;
- обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију не угрожавајући при том своју самосталност и независност;
- обавља друге послове из своје надлежности, у складу са Законом.

Органи Банке су Извршни одбор Народне банке Србије (у даљем тексту: Извршни одбор), гувернер Народне банке Србије (у даљем тексту: гувернер) и Савет гувернера Народне банке Србије (у даљем тексту: Савет).

Извршни одбор, који чине гувернер и вицегувернери Банке, утврђује монетарну и девизну политику, као и активности ради очувања и јачања стабилности финансијског система.

Гувернер заступа и представља Банку, руководи пословањем Банке и организује њен рад, спроводи одлуке Извршног одбора и Савета, доноси прописе, опште и појединачне акте из надлежности Банке који Законом нису стављени у надлежност Извршног одбора и Савета, предлаже прописе, опште и појединачне акте које доноси Извршни одбор и Савет, ако Законом није друкчије уређено, уређује унутрашњу организацију Банке и систематизацију радних места, радне односе запослених, именује и разрешава запослене који руководе организационим јединицама у Банци, као и друге послове који су утврђени Законом и другим законима на начин који није у супротности са основним циљевима. Гувернера бира Народна скупштина на предлог председника Републике Србије, на шест година, с правом поновног избора. Банка има од два до четири вицегувернера, које на предлог гувернера бира Народна скупштина, на шест година, с правом поновног избора.

Савет, између осталог, доноси Статут, на предлог Извршног одбора, доноси финансијски план Банке, усваја годишње финансијске извештаје Банке, врши избор спољног ревизора, разматра извештај спољног ревизора и прати примену препорука тог ревизора у Банци. Савет чине пет чланова, укључујући и председника, које бира Народна скупштина на предлог одбора Народне скупштине надлежног за послове финансија. Чланови Савета бирају се на пет година, с правом поновног избора. Чланови Савета нису запослени у Банци.

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ (наставак)

Банка је правно лице са седиштем у Београду, Улица краља Петра број 12. Послови Банке утврђени Законом и другим прописима обављају се у основним организационим јединицама Банке, Заводу за израду новчаница и кованог новца – Топчидер (у даљем тексту: ЗИН) и филијалама Банке у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Ужицу.

На дан 31. децембар 2024. године Банка има 2.354 запослених (31. децембар 2023. године: 2.352 запослених).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА**а) Изјава о примени Међународних стандарда финансијског извештавања**

Финансијски извештаји Банке су састављени у складу с Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ).

б) Основе за одмеравање

Финансијски извештаји су састављени у складу с начелом историјског трошка, осим за следеће билансне позиције:

- злато и остали племенити метали који се воде по фер вредности;
- финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха;
- финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат;
- земљиште и некретнине који се воде по ревалоризованој вредности;
- инвестиционе некретнине које се воде по фер вредности;
- уметничке и музејске вредности и нумизматичка збирка који се воде по фер вредности;
- резервисања за отпремнине и јубиларне награде која се воде по садашњој вредности будућих обавеза за отпремнине и јубиларне награде;
- резервисања за судске спорове исказана у вредности процене потенцијалног исхода тужбеног захтева;
- валутни свопови који се воде по фер вредности.

в) Коришћење процењивања

Састављање извештаја у складу са МСФИ захтева коришћење одређених рачуноводствених процена. Такође, од руководства Банке захтева се да користи одређене процене у примени рачуноводствених политика Банке. Области на које се односе процене од већег значаја за финансијске извештаје Банке су приказане у напмени 3.11.

г) Функционална и извештајна валута

Финансијски извештаји Банке исказани су у хиљадама динара. Динар представља функционалну валуту Банке и званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА (наставак)**д) Нови стандарди, тумачења и измене објављених стандарда**

Следећи стандарди, тумачења и измене објављених стандарда ступили су на снагу за рачуноводствени период који почиње 1. јануара 2024. године:

- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја; Класификација краткорочних и дугорочних обавеза, које су на снази за годишње извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2024. године, уз дозвољену ранију примену и обавезу да се примењују ретроспективно у складу са МРС 8;
- Допуне МСФИ 16 „Лизинг: Обавеза по основу закупа у продаји и повратном закупу“ - које су на снази за годишње извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2024. године, уз дозвољену ранију примену; и
- Допуне МРС 7 „Извештај о токовима готовине“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања – Финансијски аранжмани са добављачима“ - које су на снази за годишње извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2024. године, уз дозвољену ранију примену.

Руководство Банке је разматрало утицај наведених стандарда и тумачења на финансијске извештаје Банке. Имајући у виду природу пословања Банке, наведени стандарди, тумачења и измене објављених стандарда, према процени, немају значајан утицај на финансијске извештаје Банке.

До дана биланса стања, следећи стандарди, тумачења и измене објављених стандарда били су издати, али нису ступили на снагу:

- Допуне МРС 21 „Ефекти промена девизних курсева: Недостатак разменљивости“ - измене су на снази за годишње извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2025. године, уз дозвољену ранију примену;
- Допуне МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ и МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивање“: Класификација и вредновање финансијских инструмената – измене су на снази за годишње извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2026. године, уз дозвољену ранију примену;
- МСФИ 18 „Презентација и обелодањивање у финансијским извештајима“. Стандард је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2027. године;
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничка улагања: Продаја активе између инвеститора и зависног друштва“ - датум ступања на снагу измена одложен је на неодређено време;
- Допуне МСФИ 9 Финансијски инструменти и МСФИ 7 Финансијски инструменти: Обелодањивања – Уговори који се односе на електричну енергију зависну од природе - измене су на снази за годишње извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2026. године, уз дозвољену ранију примену;
- МСФИ 19 Зависна лица без јавне одговорности: обелодањивања – Стандард је на снази за годишње извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2027. године, уз дозвољену ранију примену; и
- Годишња побољшања МСФИ стандарда – циклус 11, на снази за годишње извештајне периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2026. године.

Руководство Банке тренутно разматра утицај наведених стандарда и тумачења на финансијске извештаје Банке, као и датум њиховог ступања на снагу, посебно у погледу структуре биланса успеха и извештаја о токовима готовине Банке, као и у погледу потребних додатних обелодањивања у вези са мерама перформанси које дефинише руководство (MPMs – Management-defined performance measures). Наведени стандарди, тумачења и измене објављених стандарда, према процени, неће имати значајан утицај на финансијске извештаје Банке у периоду након њихове примене.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА
(наставак)

ђ) Извештај о токовима готовине

Разлике између позиције Готовина и готовински еквиваленти на крају периода у Извештају о токовима готовине и позиције Готовина и готовински еквиваленти у Билансу стања су следеће:

<u>У хиљадама динара</u>	Извештај о токовима готовине у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2024. - Готовина и готовински еквиваленти на крају периода	Извештај о токовима готовине у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. - Готовина и готовински еквиваленти на крају периода
Готовина у благајни у домаћој и страној валути (напомена 15)	181.809.618	186.524.778
Текући рачуни код НБС и код банака у иностраништу (напомена 15)	261.081.075	521.579.124
<i>Укупно</i>	<u>442.890.693</u>	<u>708.103.902</u>
Чланска квота (Reserve Tranche) (напомена 20)	6.869.027	6.653.734
Средства у СПВ (SDR Holdings) (напомена 20)	1.523.693	1.343.057
<i>Укупно</i>	<u>8.392.720</u>	<u>7.996.791</u>
Укупно	<u>451.283.413</u>	<u>716.100.693</u>

е) Упоредни подаци

Рачуноводствене политике и процене које се тичу признавања и вредновања средстава и обавеза, коришћене приликом састављања ових финансијских извештаја су конзистентне с рачуноводственим политикама и проценама примењеним у састављању финансијских извештаја Банке за 2023. годину. Банка је за потребе боље презентације, кориговала у одређеним сегментима упоредне податке, у оквиру обелодањивања датих кроз напомене уз финансијске извештаје на дан 31. децембар 2024. године.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи и расходи од камата, накнада и провизија

При израчунавању прихода или расхода камата по основу финансијског средства или финансијске обавезе, примењује се ефективна каматна стопа, на бруто књиговодствену вредност средства или амортизовану вредност обавеза. Бруто књиговодствена вредност финансијског средства јесте амортизована вредност финансијског средства пре кориговања за износ извршених умањења вредности (обезвређења). Амортизована вредност финансијског средства је вредност финансијског средства при почетном признавању, умањена за износ отплата главнице, увећана или умањена за износ кумулативне амортизације методом ефективне каматне стопе и свих разлика између вредности финансијског средства при почетном признавању и износа при доспећу и коригована за износ извршених умањења вредности.

Ако финансијско средство није кредитно обезвређено приходи од камата израчунавају се применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског средства.

Приходи од камата по основу финансијских средстава која су кредитно обезвређена након иницијалног признавања израчунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност тог средства.

Приходи од камата по основу финансијских средстава која су кредитно обезвређена при стицању израчунавају се применом ефективне каматне стопе усклађене за кредитни ризик на амортизовану вредност тог средства.

Приходи по основу накнада за банкарске услуге признају се у складу са периодом извршења услуге, док се расходи по основу накнада и провизија за банкарске услуге утврђују и признају у периоду када су те услуге примљене.

3.2. Прерачунавање девизних износа

Пословне промене настале у страним валутама, чији се курсеви објављују на званичној курсној листи Банке, прерачунате су у динаре применом званичног средњег курса који важи на дан трансакције, док се за валуте, чији се курсеви не објављују на званичној курсној листи Банке, прерачун врши применом одговарајућег курса Банке који важи на дан трансакције.

Монетарна средства и обавезе у страниј валути на дан биланса стања, прерачуната су у динаре по званичном средњем курсу динара који је важио на тај дан (уколико се курс за страну валуту објављује на званичној курсној листи Банке), односно по одговарајућем курсу Банке (за стране валуте чији се курс не објављује на овој листи).

Позитивне или негативне курсне разлике настале приликом прерачуна пословних трансакција у страниј валути и приликом прерачуна монетарних позиција биланса стања исказаних у страниј валути, евидентиране су у корист или на терет биланса успеха, као приходи/расходи по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле. Структура монетарних средстава и обавеза приказана је у оквиру анализе девизног ризика у напмени 31.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти**

Банка класификује финансијска средства у следеће категорије:

- финансијска средства по амортизованој вредности,
- финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат и
- финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха.

Класификација зависи од пословног модела у оквиру ког се држе средства и карактеристика новчаних токова који настају у вези са тим финансијским средствима. Финансијске обавезе се класификују као финансијске обавезе које се вреднују по амортизованој вредности и финансијске обавезе које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

Пословни модел у оквиру ког се држе финансијска средства представља начин на који Банка управља тим средствима ради остваривања новчаних токова по основу финансијског средства. Циљ пословног модела може бити наплата уговорених и других утврђених новчаних токова, наплата уговорених и других утврђених новчаних токова и новчаних токова по основу продаје тог средства или друго, а врста пословног модела у оквиру кога се држе одређена финансијска средства одређује се на основу:

- политика и циљева у вези са одређеним финансијским средствима (спровођење монетарне и девизне политике и других мера и активности у оквиру надлежности Народне банке Србије, управљање ликвидношћу, остваривање рочне усклађености финансијских средстава и обавеза, остваривање прихода од камата, остваривање прихода по основу промене фер вредности финансијских средстава и сл.),
- учесталости, обима и тренутка продаје финансијских средстава у претходном периоду, разлога тих продаја и очекивања у вези с будућим продајним активностима,
- начина процене успешности управљања и начина извештавања у вези с финансијским средствима,
- врсте ризика који утичу на одређена финансијска средства и начина управљања тим ризицима.

Финансијска средства се класификују у категорију финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности ако се на њих примењује пословни модел чији је основни циљ наплата уговорених и других утврђених новчаних токова и уколико се новчани токови који настају састоје искључиво од наплате главнице и камате на неотплаћени износ главнице на утврђени датум.

Финансијска средства се класификују у категорију финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат ако се на њих примењује пословни модел чији су основни циљеви наплата уговорених новчаних токова и продаја и уколико се новчани токови који настају састоје искључиво од наплате главнице и камате на неотплаћени износ главнице на утврђени датум.

Сва остала финансијска средства вреднују се по фер вредности кроз биланс успеха.

Руководство утврђује класификацију средстава и обавеза приликом почетног признавања, а евентуалне накнадне рекласификације врше се уколико Банка промени пословни модел за управљање финансијским инструментима.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти (наставак)***Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат*

Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат чине хартије од вредности дефинисане као хартије по фер вредности кроз остали резултат уколико одражавају пословни модел управљања финансијским средствима држање ради прикупљања и продаје и уколико се новчани токови који настају састоје искључиво од наплате главнице и камате на неотплаћени износ главнице на утврђени датум. Финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат односе се на иностране државне обвезнице, иностране хартије од вредности јавног сектора, иностране хартије од вредности с квалитетним средством обезбеђења, као и иностране државне дисконтне хартије од вредности и у билансу стања су исказане по фер вредности на дан биланса стања према котацији на финансијском тржишту.

Поред ових хартија, за учешћа у капиталу међународних финансијских институција на стању на дан 31. децембар 2024. године, Банка се определила за рачуноводствено евидентирање као средства вреднована по фер вредности кроз остали резултат. Овај избор спроведен је на бази појединачног инструмента у моменту почетног признавања и не може се опозвати.

Такође, на датум иницијалног признавања, Банка може неопозиво да класификује средство као средство по фер вредности кроз биланс успеха, иако оно задовољава захтеве вредновања по амортизованој вредности или вредновања по фер вредности кроз остали резултат, и то само у случају када за циљ има елиминисање или значајно смањење рачуноводствене неусклађености која би у супротном настала.

Ефекти промена фер вредности по основу хартија од вредности исказују се у оквиру капитала као позиција резерви по основу фер вредности. Током држања хартија од вредности, Банка разграничава камату методом ефективне каматне стопе и евидентира приходе по основу наплате купона у оквиру позиције приходи од камата.

За учешћа у капиталу која се рачуноводствено евидентирају по фер вредности кроз остали резултат, промене у фер вредности након иницијалног признавања евидентирају се у капиталу у оквиру резерви по основу фер вредности и никада се не могу признати кроз биланс успеха, чак ни у тренутку продаје. Акумулирани добици или губици признати у осталом резултату преносе се на нераспоређену добит приликом престанка признавања.

Учешћа у капиталу нису предмет обезвређења. Ефекти промена девизних курсева су укључени у оквиру капитала као позиција резерви по основу фер вредности. Дивиденде по основу учешћа у капиталу се рачуноводствено евидентирају у оквиру позиције Остали пословни приходи у билансу успеха.

Кредити и потраживања

Кредити и потраживања су недеривативна финансијска имовина с фиксним или одредивим отплатама која нису котирана на активном тржишту. Кредити и потраживања вреднују се по амортизованој вредности умањеној за трошкове обезвређења. Кредити се посебно исказују у оквиру позиције Кредити и пласмани, док се потраживања исказују у оквиру осталих средстава.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти (наставак)***Финансијска средства по амортизованој вредности*

Финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности су улагања у дужничке хартије где Банка има чврсту намеру и могућност да држи ове хартије до њиховог доспећа. Ове хартије се вреднују по амортизованој вредности умањеној за трошкове обезвређења.

Депозити

Депозити укључују орочена средства на рачунима код иностраних банака са инвестиционим рејтингом а исказани су по амортизованој вредности.

Финансијске обавезе по амортизованој вредности

Финансијске обавезе по репо трансакцијама вреднују се по амортизованој вредности. Разлика између трошка и откупне вредности призната је у билансу успеха у периоду позајмице на бази методе ефективне каматне стопе.

Своп послови

Банка организује своп аукције продаје, односно куповине девиза, које представљају регуларан инструмент обезбеђења девизне, односно динарске ликвидности банкарског сектора. Циљ њиховог организовања је подстицање развоја међубанкарске своп трговине девизама и развоја тржишта инструмената заштите од ризика промене девизног курса.

Банка свопове на дан биланса вреднује по фер вредности кроз биланс успеха. Позитивна фер вредност свопова исказује се као средство у оквиру потраживања по основу деривата, негативна као обавеза у оквиру обавеза по основу деривата, а ефекти промене фер вредности се исказују у билансу успеха у оквиру позиције Нето добитак по основу финансијских инструмената који се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха.

Чланска квота у Међународном монетарном фонду и средства у специјалним правима вучења и Обавезе према Међународном монетарном фонду

Средства и обавезе према Међународном монетарном фонду исказани према иницијалној набавној вредности у специјалним правима вучења процењују се по курсу специјалних права вучења који објављује Међународни монетарни фонд – применом званичног средњег курса динара за USD долар који важи на одговарајући датум. Трансакције у специјалним правима вучења прерачунавају се у динаре применом званичног средњег курса Народне банке Србије који важи на дан трансакције.

Датум признавања и фер вредност

Редовне куповине и продаје пласмана признају се на дан трансакције – датум на који Банка плаћа за куповину или прима средства по основу продаје имовине или на датум салдирања. Сва финансијска средства се почетно признају по фер вредности увећаној за трошкове трансакције, док се финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха почетно признају по фер вредности без укључења наведених трошкова.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти (наставак)***Датум признавања и фер вредност (наставак)*

Фер вредност финансијских средстава која се котирају на берзи утврђују се на бази важећих фер вредности. Уколико се ради о инструментима за које не постоји активно тржиште (не котирају се на берзи), Банка утврђује њихову фер вредност на бази процене коришћењем информација о скоријим трансакцијама на тржишту, коришћењем методе дисконтованих новчаних токова или коришћењем “option pricing” модела.

Рекласификација финансијских средстава

Рекласификација финансијских средстава се врши у случају промене пословног модела у оквиру ког се држе. Ефекти рекласификације финансијских средстава из категорије вредновања финансијских средстава по амортизованој вредности и финансијских средстава по фер вредности кроз остали резултат у категорију вредновања финансијских средстава по фер вредности кроз биланс успеха исказују се као нето добитак/(губитак) по основу рекласификације финансијских средстава у билансу успеха, док се остале рекласификације, укључујући и њихове ефекте, исказују у оквиру позиција биланса стања.

Модификација финансијских инструмената

Модификација финансијских инструмената је измена утврђених (уговорених, прописаних или на други начин у складу с прописима установљених) новчаних токова финансијског инструмента, настала реуговарањем или на други начин. Уколико се при модификацији финансијског инструмента процени да се новчани токови нису значајно изменили, наставља се с признавањем тог финансијског инструмента по модификованој вредности, а разлика између књиговодствене и модификоване вредности исказује се у билансу успеха. У супротном, престаје се с признавањем тог финансијског инструмента и признаје се нови финансијски инструмент. При процени да ли су новчани токови значајно измењени Банка користи следеће критеријуме:

- дисконтована (садашња) вредност новчаног тока према измењеним условима (модификована вредност) промењена за 10% или више у односу на дисконтовану (садашњу) вредност преосталог новчаног тока према условима оригиналног финансијског инструмента или
- знатно измењени услови оригиналног финансијског инструмента у складу с посебним околностима појединачног случаја, без обзира на то у којој мери је измењен новчани ток (промена дужника, промена валуте, увођење могућности конверзије потраживања у власничке хартије од вредности, промена фиксне каматне стопе у варијабилну и обрнуто и промене у класификацији финансијског инструмента).

Обезвређење финансијске имовине

Умањење вредности финансијских средстава (односно резервације за очекиване кредитне губитке) врши се на сваки датум биланса стања, за износ очекиваних кредитних губитака финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности и финансијских средстава по фер вредности кроз остали резултат. Очекивани кредитни губитак је износ садашње вредности процењених губитака пондерисаних ризиком неиспуњења обавеза.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.3. Финансијски инструменти (наставак)***Обезвређење финансијске имовине (наставак)*

Књиговодствена вредност финансијске имовине умањује се индиректно, кроз употребу исправке вредности и исказују се у оквиру позиције нето (расход) по основу обезвређења /приход по основу умањења обезвређења финансијских средстава. Уколико, током наредне године, дође до смањења износа признатог губитка услед обезвређења, претходно признат губитак по основу обезвређења смањује се кориговањем рачуна исправке вредности, а износ корекције се признаје у билансу успеха.

Обезвређење финансијске имовине детаљно је образложено у напмени 31.

Отпис финансијских средстава

Финансијска средства се директно отписују у целости или делимично када не постоји разумно очекивање да ће се наплатити, било делимично или у целости, као у случају када се утврди да дужник нема имовинске могућности који би омогућили наплату средстава која су предмет отписа. Ова процена се спроводи на индивидуалној основи.

Финансијска средства која су отписана, а која су и даље предмет наплате, воде се у ванбилансним ставкама.

Престанак признавања

Финансијска средства престају да се признају када Банка изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када обавеза престане да постоји.

Нетирање финансијских средстава

Финансијско средство и финансијске обавезе се нетирају и у билансу стања се исказује нето износ само уколико постоји законско право да се нетирање изврши и уколико постоји намера Банке да се изврши наплата средстава и исплата обавеза у нето износу или да се истовремено наплате средства и измире обавезе. Приходи и расходи књиговодствено се пребијају искључиво ако резултат (ефекат) пребијања одражава суштину пословне промене из које су настали.

3.4. Готовина и текући рачуни код банака

Под готовином и готовинским еквивалентима подразумевају се готовина и средства на текућим рачунима. Готовина и текући рачуни код банака процењују се по амортизованој вредности.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.5. Злато и остали племенити метали**

Злато и остали племенити метали вредновани су по фер вредности на дан биланса стања.

Племенити метали који су у саставу девизних резерви процењени су у висини цена злата и сребра на преподневном фиксингу на Лондонској берзи метала (London Bullion Market Association), применом званичног средњег курса динара за САД долар који је важио последњег дана у месецу, односно на основу цене платине која се објављује на Тржишту платине и паладијума у Лондону (London Platinum & Palladium Market Association), преподневни фиксинг, применом званичног средњег курса динара за САД долар који је важио последњег дана у месецу.

Ефекти промена фер вредности злата и осталих племенитих метала који улазе у састав девизних резерви приказани су на терет односно у корист биланса успеха, као приходи/расходи по основу курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле. Ефекти процене трошкова афинаже злата, са стањем на дан 31. децембра 2024. године приказани су у оквиру напомене 16.

3.6. Залихе

Залихе Банке чине залихе материјала, недовршене производње и готових производа, највећим делом ЗИН-а, а укључују и залихе племенитих метала који се користе за израду пригодног кованог новца, као и за производе које ЗИН израђује за тржиште. Ове залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној цени, у зависности од тога која је нижа.

3.7. Некретнине, постројења, опрема, инвестиционе некретнине и нематеријална имовина

Постројења, део опреме и нематеријална имовина исказују се по набавној вредности, умањеној за исправку вредности. Банка је применила дозвољени алтернативни метод мерења некретнина које користи, дела осталих основних средстава (уметничка дела и музејске вредности) и дела опреме (стилски намештај) по ревалоризованој вредности.

Процена вредности некретнина које се користе и инвестиционих некретнина извршена је ангажовањем екстерног независног проценитеља уз примену тржишног (упоредиве цене некретнина које су предмет куповине/продаје на локалном тржишту, уз корекције које се односе на физичко стање конкретне непокретности), приносног (утврђивањем садашње вредности будућих новчаних токова током економског века средстава применом стопе капитализације која одражава ризик постизања пројектованих новчаних токова и временску вредност новца) и трошковног приступа (трошкови изградње новог грађевинског објекта, од којих се одбијају три могуће форме застарелости: физичка, функционална и економска).

Повећање ревалоризоване вредности земљишта које се исказује у књиговодственим евиденцијама Банке, односно евидентирање разлике процењене вредности и садашње књиговодствене вредности исказује се кроз повећање ревалоризационих резерви. Смањење вредности по основу ревалоризације евидентира се пропорционалним смањењем набавне вредности и акумулиране амортизације основних средстава, а повећање вредности по основу ревалоризације - пропорционалним повећањем набавне вредности и акумулиране амортизације основних средстава.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.7. Некретнине, постројења, опрема, инвестиционе некретнине и нематеријална имовина (наставак)**

Износи обрачунате ревалоризације евидентирани су у корист укупног осталог резултата, за позитивне ефекте процене, и акумулирани су на рачунима ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Негативни ефекти процене признати су на терет расхода биланса успеха, осим ако за конкретно средство није претходно формирана ревалоризациона резерва, у ком случају се негативни ефекти признају на терет укупног осталог резултата, до нивоа претходно формираних ревалоризационих резерви. Позитивни ефекти процене вредности признају се у корист биланса успеха само до висине претходно признатих негативних ефеката процене у случају да су поједине ставке у претходним периодима имале негативан ефекат процене признат на терет биланса успеха.

Инвестиционе некретнине се вреднују по фер вредности. Ефекти промене фер вредности исказују се на терет односно у корист биланса успеха, у оквиру осталих прихода односно осталих расхода.

Обрачун амортизације некретнина, постројења и опреме и нематеријалне имовине почиње када се ова средства ставе у употребу. Амортизација се равномерно обрачунава на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, које се нису мењале у току 2024. године, с циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

Компјутери	25%
намештај и остала опрема	3,34% - 20%
моторна возила	14,29% - 20%
нематеријална имовина	25% односно уговором предвиђени рок

Трошкови поправке и одржавања некретнина, постројења и опреме настали ради очувања употребне вредности средстава признају се као трошак у моменту настајања. Капитализација трошкова улагања је дозвољена само ако се њоме повећава или продужава употребна вредност средстава.

Добици настали приликом продаје некретнина, постројења и опреме књиже се у корист осталих пословних прихода. Губици настали приликом отуђења и расходања некретнина, постројења и опреме евидентирају се на терет осталих расхода. Ревалоризациона резерва се приликом отуђења и расходања средстава преноси на нераспоређени добитак.

Законом о јавној својини прописано је да Влада Републике Србије одлучује о отуђењу непокретности које користи Банка и о заснивању хипотеке на тим непокретностима.

3.8. Средства по пословима у име и за рачун трећих лица

Средства по пословима у име и за рачун трећих лица, којима Банка управља уз накнаду, нису укључена у биланс стања Банке већ се воде у оквиру ванбилансних ставки.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.9. Порез на добит***Текући порези*

Банка је обвезник плаћања пореза на добит у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије и Правилника о садржају пореског биланса за недобитне организације - обвезнике на порез правних лица, детаљније образложено у напмени 27.

Одложени порези

Одложени порези на добит се обрачунавају према билансу стања на све привремене разлике на дан биланса стања између садашње вредности средстава и обавеза, у финансијским извештајима, и њихове вредности за сврхе опорезивања. Банка не обрачунава и не исказује одложене порезе услед непостојања привремених разлика.

3.10. Примања запослених

У складу с прописима који се примењују у Републици Србији, Банка је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Банка је, такође, обавезна да од бруто зарада запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог књиже се на терет расхода периода на који се односе.

За краткорочна примања запослених, Банка признаје на терет трошкова недисконтовани износ краткорочних накнада запосленима за који се очекује да ће бити исплаћен у замену за дате услуге.

За дугорочна примања, Банка признаје дисконтовани износ накнада за који се очекује да ће бити плаћен у замену за дате услуге пружене од стране запослених. Банка спроводи утврђени план накнада запосленима у складу са интерним актима, према којим запослени има право на отпремнину у висини троструке зараде коју је остварио за месец који претходи месецу у коме му престаје радни однос, или у висини троструке просечне месечне зараде по запосленом, исплаћене у Банци, за месец који претходи месецу у коме му престаје радни однос, у зависности од тога који је од ова два износа повољнији.

Последња процена садашње вредности обавеза по основу утврђеног плана накнада извршена је са стањем на дан 31. децембра 2024. године.

Банка користи најбоље могуће процене варијабли приликом одређивања укупног трошка резервисања за накнаде по престанку радног односа. Основне претпоставке процене објашњене су у напмени 26.

У финансијским извештајима Банке на дан 31. децембра 2024. године, извршено је резервисање по основу процењене садашње вредности средстава за отпремнине за одлазак у пензију након испуњених услова, као и резервисање по основу процењене садашње вредности средстава јубиларних награда. Банка је применила актуарски метод кредитирања пројектоване јединице за одређивање садашње вредности својих обавеза и све актуарске претпоставке, пре свега демографске (морталитет и инвалидност), у складу са захтевом МРС 19 - Примања запослених.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.10. Примања запослених (наставак)**

Актуарски добици и губици и трошкови претходно извршених услуга признају се у билансу успеха када настану, с тим што се актуарски добици и губици по основу отпремнина приликом одласка у пензију признају у оквиру осталог укупног резултата.

Плаћања за неискоришћене годишње одморе из текуће године представљају краткорочне обавезе Банке. У финансијским извештајима Банке на дан 31. децембра 2024. године, извршено је резервисање средстава за потребе исплате накнаде за дане неискоришћеног годишњег одмора за 2023. годину, који запослени нису искористили у току 2024. године. Обавеза Банке престаје уколико запослени не искористи годишњи одмор до 30. јуна наредне године. Банка је у обавези да исплати накнаду штете по основу неискоришћеног годишњег одмора само у случајевима постојања неискоришћеног годишњег одмора код престанка радног односа.

3.11. Преглед значајних рачуноводствених процена и претпоставки

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Банке коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на историјским и осталим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Стварни износи могу се разликовати од процењених.

Процене и претпоставке се стално преиспитују. Измене рачуноводствених процена признају се у периоду измене уколико се односе само на тај период, или у периоду измене и будућим периодима ако измена утиче на текући период и будуће периоде.

У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције позиција биланса стања у следећој финансијској години.

Обезвређење финансијских средстава

Очекивани кредитни губици финансијских средстава процењују се за појединачно финансијско средство или за групу финансијских средстава са истим карактеристикама, при чему се узимају у обзир све релевантне и доступне квантитативне и квалитативне информације, и то оне које се односе на прошла, садашња и будућа догађања.

Обезвређење финансијских средстава подразумева одређивање критеријума којима се утврђује да ли је кредитни ризик финансијског средства повећан у односу на почетно признавање тог финансијског средства, дефинисањем, избором и прихватањем одговарајуће интерне методологије од стране руководства, као што је објашњено у напоменама 3.3 и 31.

Фер вредност средстава

Фер вредност је цена која се може примити за продају неког средства или платити за пренос неке обавезе у уобичајеној трансакцији на главном (или најповољнијем) тржишту на датум одмеравања под текућим тржишним условима без обзира на то да ли је цена директно утврђива или процењена коришћењем неке друге технике вредновања.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.11. Преглед значајних рачуноводствених процена и претпоставки (наставак)***Фер вредност средстава (наставак)*

Пословна политика Банке је да обелодани информације о фер вредности средстава или обавеза за коју постоје званичне тржишне информације или информације до којих се долази на основу алтернативних техника вредновања и када се фер вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је веродостојна у датим околностима и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу с Међународним стандардима финансијског извештавања.

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене будућих токова готовине средстава која се дисконтују одговарајућом дисконтном стопом на њихову фер вредност. Банка при избору одговарајућих метода и претпоставки вредновања примењује свој професионални суд. Информације о фер вредности изложене су у оквиру напомене 31.

Резервисања за дугорочна примања запослених

Банка је самостално извршила обрачун резервисања за отпремнине и јубиларне награде запослених користећи при томе свој професионални суд у вези претпоставки о дисконтној стопи, стопи раста зарада и флукуацији запослених на бази расположивих информација, што је детаљно објашњено у напоменама 3.10 и 26.

Амортизација и стопа амортизације

Обрачун амортизације и стопе амортизације засноване су на пројектованом економском веку трајања некретнина, постројења, опреме и нематеријалне имовине. Једном годишње Банка процењује економски век сталних средстава на основу тренутних предвиђања.

Резервисања за судске спорове

Банка процењује вероватноћу настанка неповољног догађаја који је резултат прошлог догађаја, и ако је с више од педесет процената вероватноће процењено да ће догађај настати, Банка врши резервисање укупног износа обавезе. Банка је опрезна у проценама али због високог степена неизвесности, у неким случајевима, процена може да не буде у складу са будућим исходом спора.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године

4. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ КАМАТА

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Приходи од камата по основу:		
Хартија од вредности:		
- у динарима	9.226.423	8.475.673
- у страној валути	57.648.079	32.704.177
Пласираних депозита:		
- у динарима	-	9
- у страној валути	31.911.839	29.348.926
Датих кредита		
- у динарима	1.934	2.219
РЕПО послова	-	585.398
Осталих пласмана:		
- у динарима	197	114
- у страној валути	1	205
<i>Укупно</i>	<u>98.788.473</u>	<u>71.116.721</u>
Расходи камата по основу:		
Хартија од вредности у динарима	(465.607)	(776.361)
Депозита у динарима:		
- по основу издвојене динарске обавезне резерве	(3.286.311)	(2.458.088)
- по основу вишкова ликвидних средстава банака	(6.843.771)	(6.456.262)
- по основу трансакционих депозита	(999)	(8.015)
Депозита у страној валути:		
- по основу орочених депозита	(11.806.518)	(10.004.994)
- по основу депозита по виђењу	(2.214.547)	(1.977.041)
- остало	(30.392)	(11.680)
Негативна камата на финансијска средства у страној валути	(953.931)	(8.669.896)
РЕПО послова	(23.710.901)	(19.813.931)
Обавеза према ММФ-у	(314.453)	(312.810)
Остало	(22.794)	(6.903)
<i>Укупно</i>	<u>(49.650.224)</u>	<u>(50.495.981)</u>
Нето приход по основу камата	<u>49.138.249</u>	<u>20.620.740</u>

4. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ КАМАТА (Наставак)

Наведени износ нето прихода од камата укључује приходе и расходе по основу камата, израчунате методом ефективне каматне стопе, који се односе на следеће:

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Приходи од камата по основу:		
Финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности	41.140.394	38.412.544
Финансијска средства која се вреднују по фер вредност кроз остали резултат	57.648.079	32.704.177
<i>Укупно</i>	<u>98.788.473</u>	<u>71.116.721</u>
Расходи камата по основу:		
Финансијске обавезе које се вреднују по амортизованој вредности	(48.696.293)	(41.826.085)
Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	(953.931)	(8.669.896)
<i>Укупно</i>	<u>(49.650.224)</u>	<u>(50.495.981)</u>
Нето приход по основу камата	<u>49.138.249</u>	<u>20.620.740</u>

5. НЕТО ПРИХОД ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Приходи од накнада и провизија у динарима:		
- накнаде за послове РТГС и клиринга	1.894.694	1.764.186
- накнаде за послове принудне наплате	1.926.548	1.592.108
- накнаде за послове надзора над обављањем делатности осигурања	763.112	639.165
- остале накнаде у динарима	444.960	409.949
Приходи од накнада и провизија у страној валути		
- накнаде за девизне и валутне послове	1.989.444	1.000.231
- накнаде по пословима у име и за рачун трећих лица	121.338	63.577
- остале накнаде у страној валути	141.398	124.282
<i>Укупно</i>	<u>7.281.494</u>	<u>5.593.498</u>
Расходи накнада и провизија у динарима:		
- провизија по основу продаје меничних бланкета	(13.456)	(12.526)
- остале накнаде и провизије у динарима	(9.519)	(6.748)
Расходи накнада и провизија у страној валути:		
- накнада за вођење девизних рачуна и платни промет у иностранству	(120.284)	(85.821)
- накнаде и провизије по основу stand-by аранжмана са ММФ	-	(158.300)
- накнада за девизне и валутне послове	(390.570)	(397.872)
<i>Укупно</i>	<u>(533.829)</u>	<u>(661.267)</u>
Нето приход по основу накнада и провизија	<u>6.747.665</u>	<u>4.932.231</u>

Укупни приказани приходи и расходи по основу накнада и провизија односе се на финансијска средства и финансијске обавезе које се вреднују по амортизованој вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године

6. НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПО ОСНОВУ ПРЕСТАНКА ПРИЗНАВАЊА
ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ
ОСТАЛИ РЕЗУЛТАТ

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Добици по основу престанка признавања (продаје) финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	1.147.465	821.689
Губици по основу престанка признавања (продаје) финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	(795.833)	(3.321.241)
Нето добитак/(губитак)	351.632	(2.499.552)

7. НЕТО ПРИХОД ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА И
ЕФЕКТА УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Нето приходи/(расходи) од курсних разлика и ефеката угворене валутне клаузуле:		
- готовина и текући рачуни код банака	85.254	(573.790)
- злато и остали племенити метали	106.406.850	23.240.574
- депозити, кредити и пласмани	9.649.563	(5.553.529)
- хартије од вредности	27.716.786	(13.555.757)
- средства и обавезе према ММФ-у	(28.273)	(338.215)
- обавезе по основу примљених депозита и осталих обавеза према банкама, финансијским организацијама, држави и другим депонентима	(9.684.562)	5.192.490
- остала средства и остале обавезе	59.622	(31.802)
Укупно нето приход од курсних разлика и ефеката уговорене валутне клаузуле	134.205.240	8.379.971

8. НЕТО ПРИХОД/(РАСХОД) ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА**а) Структура прихода и расхода**

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Приходи од умањења обезвређења:		
- финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности	304.937	67.263
- финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	39.958	35.769
Приходи од наплаћених отписаних потраживања	2.455	1.668
<i>Укупно</i>	<u>347.350</u>	<u>104.700</u>
Расходи по основу обезвређења:		
- финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности	(125.152)	(160.555)
- финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат	(51.515)	(41.296)
<i>Укупно</i>	<u>(176.667)</u>	<u>(201.851)</u>
Нето приход/(расход) по основу обезвређења финансијских средстава	<u>170.683</u>	<u>(97.151)</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

8. НЕТО ПРИХОД/(РАСХОД) ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА (наставак)

б) Промене на рачунима исправке вредности

<u>У хиљадама динара</u>	Готовина и текући рачуни код банака (напомена 15)	Депозити (напомена 17)	Хартије од вредности* (напомена 18)	Кредити и пласмани (напомена 19)	Остала средства (напомена 22)	Укупно
Стање 1. јануара 2024. године	888.253	2.733.954	306.402	1.472.634	445.238	5.846.481
Нове исправке вредности	-	-	-	-	-	-
– финансијска средства	-	22.304	63.733	7.597	31.518	125.152
Нове исправке вредности – залихе	-	-	-	-	2.326	2.326
Укинута умањења вредности	-	(28.757)	(20.235)	(43.019)	(212.926)	(304.937)
Курсне разлике	47.705	121.840	-	-	7.869	177.414
Отписи	-	-	-	(16)	(7.564)	(7.580)
Остало	-	-	-	951	-	951
Стање 31. децембра 2024. године	935.958	2.849.341	349.900	1.438.147	266.461	5.839.807
Стање 1. јануара 2023. године	919.898	2.957.340	223.410	1.477.338	438.667	6.016.653
Нове исправке вредности	-	-	-	-	-	-
– финансијска средства	-	29.752	91.456	6.926	32.421	160.555
Нове исправке вредности – залихе	-	-	-	-	2.680	2.680
Укинута умањења вредности	(343)	(27.271)	(8.464)	(11.597)	(19.588)	(67.263)
Курсне разлике	(31.201)	(131.702)	-	-	(6.684)	(169.587)
Отписи	-	-	-	(769)	(2.918)	(3.687)
Остало	(101)	(94.165)	-	736	660	(92.870)
Стање 31. децембра 2023. године	888.253	2.733.954	306.402	1.472.634	445.238	5.846.481

* У складу са МСФИ 9, ефекат обезвређења дужничких хартија по фер вредности кроз остали резултат признају се кроз остали резултат и биланс успеха, и њима се не умањује књиговодствена вредност хартија у билансу стања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године
9. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Приходи оперативног пословања – ЗИН	6.850.173	6.294.779
Приходи од продаје меничних бланкета	134.596	125.258
Приходи од закупа	20.824	18.997
Повећање вредности залиха	113.113	133.530
Приходи од дивиденди	155.784	121.919
Остало	129.530	122.549
Остали пословни приходи	7.404.020	6.817.032

Приходи из оперативног пословања ЗИН-а односе се на приходе од продаје готових производа ЗИН-а који се, поред израде новчаница, кованог новца за оптицај и пригодног кованог новца, бави и израдом докумената, вредносних хартија и других производа.

Приходи од дивиденди остварени 2024. године у износу од 155.784 хиљада динара (2023. година: 121.919 хиљада динара), у целини се односе на учешћа у капиталу Банке за међународна поравнања, Базел.

10. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Трошкови зарада и накнада зарада, пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	7.219.021	6.089.663
Расходи резервисања		
за пензије и других резервисања за запослене	488.981	137.927
Трошкови накнада за привремене и повремене послове	17.367	36.857
Јубиларне награде	44.314	57.307
Помоћ запосленима	51.622	31.723
Отпремнине	76.409	62.972
Накнада члановима Савета Банке	4.697	10.462
Остали лични расходи	5.097	4.290
Укупно трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	7.907.508	6.431.201

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године

11. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава 31. децембра	
	<u>2024.</u>	<u>2023.</u>
Трошкови амортизације:		
- нематеријална имовина	478.591	354.156
- грађевински објекти	270.806	270.762
- опрема	1.075.441	1.084.299
- остало	321	549
Укупно трошкови амортизације	<u>1.825.159</u>	<u>1.709.766</u>

12. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава 31. децембра	
	<u>2024.</u>	<u>2023.</u>
Приходи од укидања резервисања за судске спорове (напомена 26)	13.280	14.662
Остало	55.238	1.391.382
Укупно остали приходи	<u>68.518</u>	<u>1.406.044</u>

13. ОСТАЛИ РАСХОДИ

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Трошкови материјала	2.635.737	2.558.442
Трошкови производних услуга:		
- транспортне услуге	3.842	3.259
- ПТТ	63.515	56.780
- аутоматски пренос података	171.507	172.535
- одржавања	857.730	447.217
- трошкови закупа	8.830	35.646
- реклама и пропаганда	728	1.313
- службени листови и часописи	7.861	8.106
- трошкови дорада – ЗИН	24.470	25.039
- остале услуге	58.855	122.908
Нематеријални трошкови:		
- трошкови службеног пута	47.763	30.304
- трошкови превоза радника	74.093	77.648
- трошкови накнада добровољним пензијским фондовима	152.363	135.318
- стручно образовање радника	6.471	6.726
- интелектуалне услуге	383.198	304.237
- услуге чувања имовине и обезбеђења новца	54.083	56.309
- комуналне услуге	23.685	26.464
- трошкови репрезентације	14.273	11.449
- трошкови премија осигурања	53.652	72.795
- остали нематеријални трошкови	148.232	143.158
Трошкови пореза:		
- порез на имовину	54.492	55.747
- трошкови ПДВ-а	269.542	229.043
- остали трошкови пореза	36.475	31.001
Трошкови доприноса	5.872	7.465
Остали трошкови	115.411	108.716
Смањење вредности залиха	8.228	230.798
Трошкови резервисања за судске спорове (напомена 26)	7.747	15.724
Остали расходи	40.960	11.507
Укупно остали расходи	5.329.615	4.985.654

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

14. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза

У прегледу који следи приказана су финансијска средства и финансијске обавезе према категоријама у које су класификовани:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Напомена</u>	<u>Амортизована вредност</u>	<u>Фер вредност кроз биланс успеха</u>	<u>Фер вредност кроз остали резултат - обавезно</u>	<u>Фер вредност кроз остали резултат - опционо</u>	<u>Укупно финансијска средства/обавезе 31. децембар 2024.</u>
НА ДАН 31. ДЕЦЕМБАР 2024.						
Финансијска средства						
Готовина и текући рачуни код банака	15	443.362.919	-	-	-	443.362.919
Депозити	17	524.219.095	-	-	-	524.219.095
Потраживања по основу деривата		-	31.435	-	-	31.435
Хартије од вредности	18	193.571.985	-	1.972.317.287	14.210.719	2.180.099.991
Кредити и пласмани	19	815.913	-	-	-	815.913
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	20	97.568.791	-	-	-	97.568.791
Остала средства	22	1.220.798	-	-	-	1.220.798
Укупно		1.260.759.501	31.435	1.972.317.287	14.210.719	3.247.318.942
Финансијске обавезе						
Обавезе по основу деривата		-	31.435	-	-	31.435
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	23	1.688.125.076	-	-	-	1.688.125.076
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	24	902.710.992	-	-	-	902.710.992
Обавезе према ММФ-у	25	97.508.018	-	-	-	97.508.018
Новац у оптицају	28	399.640.272	-	-	-	399.640.272
Остале обавезе	29	5.152.091	-	-	-	5.152.091
Укупно		3.093.136.449	31.435	-	-	3.093.167.884

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

14. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

Класификација финансијских средстава и финансијских обавеза (наставак)

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Напомена</u>	<u>Амортизована вредност</u>	<u>Фер вредност кроз биланс успеха</u>	<u>Фер вредност кроз остали резултат - обавезно</u>	<u>Фер вредност кроз остали резултат - опционо</u>	<u>Укупно финансијска средства/обавезе 31. децембар 2023.</u>
НА ДАН 31. ДЕЦЕМБАР 2023.						
Финансијска средства						
Готовина и текући рачуни код банака	15	709.492.176	-	-	-	709.492.176
Депозити	17	474.039.603	-	-	-	474.039.603
Потраживања по основу деривата		-	18.764	-	-	18.764
Хартије од вредности	18	129.238.893	-	1.463.503.746	12.599.446	1.605.342.085
Кредити и пласмани	19	846.133	-	-	-	846.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	20	94.385.689	-	-	-	94.385.689
Остала средства	22	1.193.654	-	-	-	1.193.654
Укупно		1.409.196.148	18.764	1.463.503.746	12.599.446	2.885.318.104
Финансијске обавезе						
Обавезе по основу деривата		-	18.764	-	-	18.764
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	23	1.461.704.093	-	-	-	1.461.704.093
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	24	807.399.400	-	-	-	807.399.400
Обавезе према ММФ-у	25	94.463.082	-	-	-	94.463.082
Новац у оптицају	28	369.368.005	-	-	-	369.368.005
Остале обавезе	29	2.845.108	-	-	-	2.845.108
Укупно		2.735.779.688	18.764	-	-	2.735.798.452

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године

15. ГОТОВИНА И ТЕКУЋИ РАЧУНИ КОД БАНАКА

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Готовина у благајни:		
- у домаћој валути	65	67
- у иностранској валути	181.809.553	186.524.711
<i>Укупно</i>	<i>181.809.618</i>	<i>186.524.778</i>
Текући рачуни:		
- код НБС	27.837.177	13.493.587
- код банака у иностранству	234.179.856	508.973.790
Исправка вредности текућих рачуна	(935.958)	(888.253)
<i>Укупно</i>	<i>261.081.075</i>	<i>521.579.124</i>
Обрачуната и разграничена камата	472.226	1.388.274
Укупно готовина и текући рачуни код банака	<u>443.362.919</u>	<u>709.492.176</u>

Средства у специјалним правима вучења на текућем рачуну код ММФ-а (укључујући и средства резервне трансхе) у износу од 8.392.720 хиљаду динара (31. децембар 2023. године: 7.996.791 хиљада динара), приказана су у оквиру напомене 20.

16. ЗЛАТО И ОСТАЛИ ПЛЕМЕНИТИ МЕТАЛИ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Злато	454.445.035	280.425.248
Остали племенити метали	1.398.813	1.123.705
Укупно злато и остали племенити метали	<u>455.843.848</u>	<u>281.548.953</u>

Банка је извршила процену трошкова афинаже са стањем на дан 31. децембра 2024. године, у циљу сагледавања материјалне значајности процењених износа на укупне финансијске извештаје и сагледавања евентуалне потребе за корекцијом фер вредности злата и осталих племенитих метала.

Процењени трошкови афинаже на дан 31. децембра 2024. године износе 0,12% од укупне вредности злата и осталих племенитих метала (31. децембра 2023. године: 0,09%) и не представљају материјално значајан износ у смислу МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године
17. ДЕПОЗИТИ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Депозити:		
- орочени депозити	527.064.881	476.767.629
- остали депозити	3.555	5.928
<i>Укупно</i>	<i>527.068.436</i>	<i>476.773.557</i>
Исправка вредности орочених депозита	(2.849.341)	(2.733.954)
Укупно депозити	524.219.095	474.039.603

Орочени депозити односе се на краткорочне орочене депозите пласиране код страних банака и „call“ депозите који немају прецизиран рок доспећа, већ се повлаче и допуњавају у складу са потребама Банке.

Управљање улагањима у депозите код банака у иностранству врши се на бази Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке, како је објашњено у напомени 31.

18. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Хартије од вредности у динарима:		
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	138.373.242	129.545.295
Исправка вредности хартија од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	(349.900)	(306.402)
<i>Укупно хартије од вредности у динарима</i>	<i>138.023.342</i>	<i>129.238.893</i>
Хартије од вредности у страниј валути:		
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	55.548.643	-
Хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат		
- обавезно	1.972.317.287	1.463.503.746
- опционо	14.210.719	12.599.446
<i>Укупно хартије од вредности у страниј валути</i>	<i>2.042.076.649</i>	<i>1.476.103.192</i>
Укупно хартије од вредности	2.180.099.991	1.605.342.085
<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Хартије од вредности у динарима:		
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности		
Благајнички записи и обвезнице домаћих банака у стечају и ликвидацији	141.045	141.045
Купонске обвезнице	138.232.197	129.404.250
Исправка вредности хартија од вредности које се вреднују по амортизованој вредности у динарима	(349.900)	(306.402)
Укупно	138.023.342	129.238.893

18. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ (Наставак)

Купонске обвезнице у износу од 138.232.197 хиљада динара односе се на државне и корпоративне обвезнице, које је Банка прибавила трајном куповином од банака на секундарном тржишту.

Прописима Банке којима се уређују монетарне операције, односно услови и начин спровођења операција на отвореном тржишту предвиђени су критеријуми под којима Банка може прихватати хартије од вредности које издају домаћа привредна друштва, како је објашњено у напмени 31.

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Хартије од вредности у иностраној валути:		
Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	55.548.643	-
Хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат – обавезно		
Купонске обвезнице	1.945.028.320	1.353.154.716
Дисконтне хартије од вредности	<u>27.288.967</u>	<u>110.349.030</u>
Укупно	<u>2.027.865.930</u>	<u>1.463.503.746</u>

Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности у износу од 55.548.643 хиљада динара односе се на иностране државне дисконтне ХоВ (*T-bills*) рока доспећа до једне године, и представљају краткорочне хартије деноминоване у USD.

Купонске хартије од вредности у иностраној валути које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат односе се на иностране државне обвезнице, иностране ХоВ јавног сектора (Supranational, Subnational, Agencies, Sovereign), ХоВ са променљивом каматном стопом Floating Rate Notes – FRN, као и иностране ХоВ с квалитетним средством обезбеђења (Covered Bonds), у износу од 1.945.028.320 хиљада динара (31. децембар 2023. године: 1.353.154.716 хиљада динара). Купонске хартије од вредности су деноминоване у EUR, USD, GBP и CAD.

Дисконтне хартије од вредности у иностраној валути које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат односе се на иностране државне дисконтне ХоВ (*T-bills*) рока доспећа до једне године, у износу од 27.288.967 хиљада динара (31. децембар 2023. године: 110.349.030 хиљада динара) и представљају краткорочне хартије деноминоване у EUR, GBP и CAD.

Промена фер вредности, као и очекивани кредитни губици ових средстава исказују се у оквиру капитала на позицији резерве по основу фер вредности (напомена 30).

Управљање финансијским средствима по фер вредности кроз остали резултат врши се на бази Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке, како је објашњено у напмени 31.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године
18. ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ (наставак)

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Власничке хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (опционо)		
Учешћа у капиталу у иностраној валути:		
- Банка за међународна поравнања, Базел	14.209.778	12.598.537
- S.W.I.F.T. scri	941	909
Укупно	<u>14.210.719</u>	<u>12.599.446</u>

На дан 31. децембра 2024. године повећање резерви по основу промене фер вредности власничких хартија од вредности износи 1.611.273 хиљаде динара (31. децембар 2023. године: смањење 467.957 хиљада динара). Остварен приход по основу дивиденде износи 155.784 хиљаде динара (2023. година: 121.919 хиљада динара).

19. КРЕДИТИ И ПЛАСМАНИ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Кредити и пласмани:		
- кредити банкама у стечају и ликвидацији	375.049	404.716
- кредити пословним банкама	530.465	530.465
- кредити из примарне емисије	956.639	956.639
- стамбени кредити запосленима	385.986	422.063
- остали пласмани	5.921	4.884
<i>Укупно</i>	<i><u>2.254.060</u></i>	<i><u>2.318.767</u></i>
Исправка вредности кредита и пласмана:		
- кредити банкама у стечају и ликвидацији	(375.049)	(404.716)
- кредити из примарне емисије	(956.639)	(956.639)
- стамбени кредити запосленима	(106.459)	(111.279)
<i>Укупно</i>	<i><u>(1.438.147)</u></i>	<i><u>(1.472.634)</u></i>
Укупно кредити и пласмани	<u>815.913</u>	<u>846.133</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године

20. ЧЛАНСКА КВОТА У ММФ-у И СРЕДСТВА У СПЕЦИЈАЛНИМ ПРАВИМА ВУЧЕЊА

У хиљадама динара	31. децембар 2024.	31. децембар 2023.
Чланска квота (<i>Holdings of Currency</i>)	89.147.309	86.353.207
Чланска квота (<i>Reserve Tranche</i>)	6.869.027	6.653.734
Средства у СПВ (<i>SDR Holdings</i>)	1.523.693	1.343.057
Разграничена камата	28.762	35.691
Укупно	97.568.791	94.385.689

На дан 31. децембра 2024. године чланска квота Републике Србије у Међународном монетарном фонду (укључујући и резервну траншу) износи 96.016.336 хиљада динара (31. децембар 2023. године: 93.006.941 хиљаду динара).

Чланска квота исказана као пласман деноминован у специјалним правима вучења (*Special Drawing Rights - SDR*) износи SDR 654.800 хиљада (31. децембра 2023. године: SDR 654.800 хиљада).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године

21. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Промене на некретнинама, постројењима, опреми, инвестиционим некретнинама и нематеријалној имовини приказане су у следећој табели:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Земљиште</u>	<u>Грађевински објекти</u>	<u>Опрема</u>	<u>Остала основна средства</u>	<u>Основна средства у припреми</u>	<u>Укупно</u>	<u>Инвестиционе некретнине</u>	<u>Нематеријална имовина</u>
НАБАВНА/РЕВАЛОРИЗОВАНА ВРЕДНОСТ								
Почетно стање 1. јануара 2023. године	3.654.579	13.537.924	15.901.675	429.480	-	33.523.658	484.208	3.733.345
Нове набавке	-	-	351.049	-	1.148.414	1.499.463	-	588.573
Пренос са инвестиција у току	-	2.356	577.110	656	(580.122)	-	-	-
Продаја, пренос, расходовање и мањкови	-	-	(253.292)	-	-	(253.292)	-	(155.322)
Остало	-	-	(3.659)	-	(82.592)	(86.251)	-	82.592
Стање 31. децембар 2023. године	3.654.579	13.540.280	16.572.883	430.136	485.700	34.683.578	484.208	4.249.188
Нове набавке	-	-	75.233	-	1.955.519	2.030.752	-	635.227
Пренос са инвестиција у току	-	-	908.702	25	(908.727)	-	-	-
Продаја, пренос, расходовање и мањкови	-	-	(77.464)	(793)	-	(78.257)	-	-
Вишак, пријем и накнадно укњижена средства	-	-	570	164	-	734	-	-
Остало	-	-	-	-	(74.982)	(74.982)	-	74.982
Стање 31. децембар 2024. године	3.654.579	13.540.280	17.479.924	429.532	1.457.510	36.561.825	484.208	4.959.397
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ								
Почетно стање 1. јануара 2023. године	-	1.411.208	10.020.234	28.097	-	11.459.539	-	2.624.523
Обрачуната амортизација	-	270.762	1.084.299	549	-	1.355.610	-	354.156
Продаја, пренос, расходовање и мањкови	-	-	(253.182)	-	-	(253.182)	-	(155.321)
Остало	-	-	33.538	-	-	33.538	-	-
Стање 31. децембар 2023. године	-	1.681.970	10.884.889	28.646	-	12.595.505	-	2.823.358
Обрачуната амортизација	-	270.806	1.075.441	321	-	1.346.568	-	478.591
Продаја, пренос, расходовање и мањкови	-	-	(67.940)	(794)	-	(68.734)	-	-
Вишак, пријем и накнадно укњижена средства	-	-	227	-	-	227	-	-
Стање 31. децембар 2024. године	-	1.952.776	11.892.617	28.173	-	13.873.566	-	3.301.949
Садашња вредност 31. децембар 2024.	3.654.579	11.587.504	5.587.307	401.359	1.457.510	22.688.259	484.208	1.657.448
Садашња вредност 31. децембар 2023.	3.654.579	11.858.310	5.687.994	401.490	485.700	22.088.073	484.208	1.425.830

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

21. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА, НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)

Хијерархија фер вредности

Банка мери фер вредност земљишта, грађевинских објеката, дела осталих основних средстава (уметничка дела и музејске вредности), дела опреме (стилски намештај) и инвестиционих некретнина користећи хијерархију у погледу квалитета улазних података који се користе при вредновању на начин како је то обелодањено у напмени 31.

Фер вредност ових средстава на дан 31. децембар 2024. године, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, може бити приказана како следи:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
Земљиште	-	-	3.654.579	3.654.579
Грађевински објекти	-	11.587.504	-	11.587.504
Остала основна средства (уметничке и музејске вредности и нумизматичка збирка)	-	-	360.971	360.971
Опрема – стилски намештај	-	-	196.731	196.731
Инвестиционе некретнине	-	484.208	-	484.208
31. децембар 2024. године	-	12.071.712	4.212.281	16.283.993

Фер вредност ревалоризованих средстава са стањем на дан 31. децембра 2024. године и садашња вредност ревалоризованих средстава која би била призната да су средства евидентирана по методу набавне вредности приказана је како следи:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Земљиште</u>	<u>Грађевински објекти</u>	<u>Опрема и остала основна средства</u>	<u>Инвестиционе некретнине</u>	<u>Укупно</u>
Фер вредност: 31. децембра 2024.	3.654.579	11.587.504	557.702	484.208	16.283.993
Садашња вредност ревалоризованих средстава исказаних по набавној вредности са стањем на дан 31. децембар 2024. године	967.585	9.346.905	169.623	298.243	10.782.356

Руководство Банке сматра да није било кретања и промена на тржишту у току 2024. године које би довеле до значајног одступања вредности и да процена која је рађена на дан 31. децембра 2022. године одражава књиговодствену вредност на дан 31. децембра 2024. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

22. ОСТАЛА СРЕДСТВА

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Дати аванси	277.504	496.698
Потраживања за накнаде	259.935	234.047
Потраживања по основу продаје готових производа и услуга	195.583	204.365
Потраживања од запослених	103.977	86.818
Остала потраживања из оперативног пословања	805.883	989.440
Залихе:		
- готови производи	696.617	685.958
- недовршена производња	403.950	366.087
- полупроизводи	320.164	293.601
- материјал	3.012.902	2.867.795
- резервни делови	252.938	242.303
- пригодни ковани новац и комерцијална паковања готовог новца	162.793	160.043
- злато и сребро које није непосредно уновчиво	587.108	587.108
- остало	331.801	319.038
<i>Укупно залихе</i>	<i>5.768.273</i>	<i>5.521.933</i>
Разграничени остали трошкови	37.884	44.298
Остала средства	69.698	72.172
<i>Укупно</i>	<i>7.518.737</i>	<i>7.649.771</i>
Исправке вредности:		
Дати аванси	-	(19)
Потраживања за накнаде	(66.630)	(66.391)
Потраживања по основу продаје готових производа и услуга	(15.308)	(30.165)
Остала потраживања из оперативног пословања	(132.038)	(294.487)
Залихе	(52.183)	(52.032)
Остала средства	(302)	(2.144)
<i>Укупно</i>	<i>(266.461)</i>	<i>(445.238)</i>
Укупно остала средства	<u>7.252.276</u>	<u>7.204.533</u>

Од укупног износа Осталих средстава по амортизованој вредности вреднује се 1.220.798 хиљада динара (31. децембар 2023: 1.193.654 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

23. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Трансакциони депозити у динарима:		
- обавезна резерва банака	521.766.355	489.418.934
- централни депозити	27.837.177	13.493.587
- остали трансакциони депозити у динарима	34.298	34.618
<i>Укупно</i>	<u>549.637.830</u>	<u>502.947.139</u>
Трансакциони депозити у страној валути:		
- обавезна резерва банака	396.557.707	343.491.211
<i>Укупно</i>	<u>396.557.707</u>	<u>343.491.211</u>
Укупно трансакциони депозити	946.195.537	846.438.350
Остали депозити у динарима:		
- вишкови ликвидних средстава	206.717.086	117.778.310
- готовина у трезорима банака	143.867.274	88.769.073
<i>Укупно</i>	<u>350.584.360</u>	<u>206.547.383</u>
Остали депозити у страној валути:		
- остали депозити у страној валути	765.933	2.875.070
<i>Укупно</i>	<u>765.933</u>	<u>2.875.070</u>
Укупно остали депозити	351.350.293	209.422.453
Обавезе по репо трансакцијама	390.048.781	405.312.825
Остале финансијске обавезе	530.465	530.465
Укупно остале обавезе	390.579.246	405.843.290
Укупно депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	<u>1.688.125.076</u>	<u>1.461.704.093</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

23. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА БАНКАМА И ДРУГИМ ФИНАНСИЈСКИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА (наставак)*Трансакциони депозити*

Трансакциони депозити банака и других финансијских организација у динарима представљају текуће и друге рачуне банака и других финансијских организација код Банке. На текуће рачуне банака код Банке издваја се обавезна резерва у динарима и банке су дужне да у обрачунском периоду одржавају просечно дневно стање издвојене обавезне резерве у висини обрачунате обавезне резерве.

На износ оствареног просечног дневног стања издвојене динарске обавезне резерве у обрачунском периоду који не прелази износ обрачунате динарске обавезне резерве, Банка је у 2024. години плаћала камату у висини од 0,75% на годишњем нивоу (2023 година: 0,75% на годишњем нивоу).

Обавезна резерва у страној валути односи се на обавезу пословних банака да држе некаматоносне депозите код Банке у складу с правилима прописаним Законом и релевантним подзаконским актима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

24. ДЕПОЗИТИ И ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДРЖАВИ И ДРУГИМ ДЕПОНЕНТИМА

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Трансакциони депозити у динарима:		
- депозити Министарства финансија и Управе за трезор	243.984.121	304.826.691
- остали трансакциони депозити у динарима	2.718.533	3.711.858
<i>Укупно</i>	<u>246.702.654</u>	<u>308.538.549</u>
Трансакциони депозити у иностраној валути:		
- депозити Министарства финансија и Управе за трезор	84.947.958	45.424.360
- остали трансакциони депозити у иностраној валути	7.257	6.840
<i>Укупно</i>	<u>84.955.215</u>	<u>45.431.200</u>
Укупно трансакциони депозити	331.657.869	353.969.749
Остали депозити у динарима:		
- готовина код Управе за трезор	1.581.179	1.558.780
- остали депозити у динарима	16.749.985	17.423.060
<i>Укупно</i>	<u>18.331.164</u>	<u>18.981.840</u>
Остали депозити у иностраној валути:		
- депозит по основу Фонда револвинг кредита	1.052.684	540.619
- наменски депозити Министарства финансија и Управе за трезор	50.938.994	51.454.492
- остали наменски депозити	62.847.994	50.230.107
- наменски депозити - донације за директне и индиректне кориснике буџетских средстава Републике Србије, односно локалне власти	3.100.136	1.552.566
- депозити по основу одузетог ефективног иностраног новца, девиза	5.330.405	4.934.320
- орочени депозити	351.880.434	279.582.842
- остали депозити у иностраној валути	77.397.185	45.988.305
- остале финансијске обавезе	174.127	164.560
<i>Укупно</i>	<u>552.721.959</u>	<u>434.447.811</u>
Укупно остали депозити	571.053.123	453.429.651
Укупно депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	<u>902.710.992</u>	<u>807.399.400</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

25. ОБАВЕЗЕ ПРЕМА МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Хартије од вредности и друге обавезе које се односе на регулисање статуса код ММФ-а	89.152.806	86.358.567
Обавеза према ММФ-у у SDR	8.309.020	8.048.594
Обрачуната камата	46.192	55.921
Укупно обавезе према ММФ-у	97.508.018	94.463.082

26. РЕЗЕРВИСАЊА

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Резервисања за отпремнине запослених	1.051.252	891.101
Резервисања за јубиларне награде запослених	1.041.959	653.706
Резервисања за неискоришћени годишњи одмор	307.067	238.236
Резервисања за судске спорове	52.000	114.010
Укупно резервисања	2.452.278	1.897.053

Кретања промена на резервисањима

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Резервисања за отпремнине запослених</u>	<u>Резервисања за јубиларне награде запослених</u>	<u>Резервисања за неискоришћене годишње одморе</u>	<u>Резервисања за судске спорове</u>	<u>Укупно</u>
Стање на дан 1.1.2023.	757.648	555.190	226.325	115.386	1.654.549
Нова резервисања (напомена 10, 13 и 30)	133.453	98.516	11.911	15.724	259.604
Искоришћена резервисања у току године	-	-	-	(2.438)	(2.438)
Укидање резервисања (напомена 12)	-	-	-	(14.662)	(14.662)
Стање на дан 31.12.2023.	891.101	653.706	238.236	114.010	1.897.053
Стање на дан 1.1.2024.	891.101	653.706	238.236	114.010	1.897.053
Нова резервисања (напомена 10, 13 и 30)	160.151	388.253	68.831	7.747	624.982
Искоришћена резервисања у току године	-	-	-	(56.477)	(56.477)
Укидање резервисања (напомена 12)	-	-	-	(13.280)	(13.280)
Стање на дан 31.12.2024.	1.051.252	1.041.959	307.067	52.000	2.452.278

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

26. РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

Отпремнине и јубиларне награде

Резервисања за отпремнине запослених при одласку у пензију и јубиларне награде запослених, формирана на основу извештаја овлашћеног актуара, исказана су у висини дисконтоване садашње вредности очекиваних будућих исплата.

Основне претпоставке за процену укључују следеће:

- 1) Дисконтна стопа од 6%, што представља каматну стопу динарских ХоВ са најдужим роком доспећа.
- 2) Очекивана годишња стопа раста зарада коју чине: годишње стопе раста зарада од 20,33% за 2025. годину, 8,0% за 2026. годину, 7,0% за 2027. годину и године након тога.
- 3) Стопа флукуације запослених: 0,34 % за ЗИН и 1,20% за седиште и филијале Банке, на основу података банке о броју запослених код којих је дошло до отказа уговора о раду у периоду од 2020. до 2024. године;
- 4) Стопа инвалидитета: просечна стопа 0,48% за ЗИН и 0,15% за седиште и филијале, на основу података Банке о броју запослених који су отишли у инвалидску пензију у периоду од 2020. до 2024. године;
- 5) Таблице смртности Републике Србије 2021-2023, посебно за женски пол, посебно за мушки пол, које је објавио Републички завод за статистику Републике Србије.

На основу истих претпоставки, Банка је извршила резервисање за јубиларне награде које Банка исплаћује запосленима у складу са интерним актима након испуњења одређеног броја година стажа.

Судски спорови

Резервисања за судске спорове на дан 31. децембра 2024. године у износу од 52.000 хиљада динара (31. децембар 2023. године: 114.010 хиљада динара) формирана су на основу процене исхода спорова од стране Дирекције за законодавно-правне послове у делу спорова из функције Банке, Дирекције за људске ресурсе и организациона питања у делу радних спорова и адвоката Банке. Формирани износ резервисања представља најбољу могућу процену руководства Банке у вези са очекиваним издацима по судским споровима, где је процењен негативан исход за Банку.

27. ТЕКУЋЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ

Банка порез на добит обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица Републике Србије и Правилника о садржају пореског биланса за недобитне организације – обвезнике пореза на добит правних лица. Коначна пореска основица, на коју се примењује прописана стопа пореза на добит правних лица од 15%, утврђује се Пореским билансом за недобитну организацију која примењује контни оквир за НБС, који предаје у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза. Уплата пореза на добит се врши у року прописаном за подношење пореске пријаве и пореског биланса.

Износ опорезиве добити обрачунава се на основу прихода остварених на тржишту, односно прихода од продаје производа и услуга, за расходе у вези с приходима оствареним на тржишту и то: трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, трошкова амортизације и осталих пословних расхода. Приходи остварени на тржишту односе се у највећем делу на приходе оперативног пословања ЗИН-а, приходе од продаје меничних бланкета и приходе од закупа, приказаних у оквиру напомене 9.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

27. ТЕКУЋЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ (Наставак)

Расходи настали у вези с приходима оствареним на тржишту, делом се обрачунавају и исказују сразмерно учешћу прихода остварених на тржишту у укупно оствареним приходима обвезника.

Порез на добит по обрачуна за 2024. годину износи 452.939 хиљаде динара (31. децембар 2023. године: 416.934 хиљада динара).

Порески биланс Народне банке Србије

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	2024.	31. децембра 2023.
Приходи остварени на тржишту		
- приходи од продаје производа и услуга	7.134.527	6.560.640
Расходи настали у вези с приходима оствареним на тржишту		
- трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	(1.146.171)	(942.368)
- трошкови амортизације	(540.091)	(459.899)
- остали пословни расходи	(2.428.669)	(2.378.815)
Пореска основица	3.019.596	2.779.558
Стопа пореза на добит (ефективна пореска стопа)	15%	15%
Порез на добит	452.939	416.934

28. НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

Готов новац у оптицају у износу од 399.640.272 хиљада динара (31. децембар 2023. године: 369.368.005 хиљада динара) представља обавезу Банке према трансакторима. Тај износ не обухвата оптицајни новац у трезорима пословних банака, приказан у оквиру Депозита и осталих обавеза према банкама и другим финансијским организацијама (напомена 23), као ни оптицајни новац код Управе за трезор, приказан у оквиру Депозита и осталих обавеза према држави и другим депонентима (напомена 24).

29. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

<u>У хиљадама динара</u>	31. децембар 2024.	31. децембар 2023.
Добављачи:		
- у земљи	266.031	329.233
- у иностранству	58.277	18.795
Примљени аванси:		
- у динарима	315.455	256.377
- у иностранској валути	7.434	9.357
Обавезе по основу зарада	367.850	275.989
Девизне обавезе према банкама у земљи на име замене ефективног страног новца	951.294	801.557
Обавезе по основу оставина	20.231	27.018
Остала пасивна временска разграничења	35.057	36.079
Обавезе по основу пореза и доприноса	71.882	124.060
Остале обавезе из пословања	3.416.527	1.268.457
Укупно остале обавезе	5.510.038	3.146.922

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

30. КАПИТАЛ

Структура капитала приказана је у следећој табели:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Државни капитал	221.061.583	216.507.798
Резерве:		
- Посебне резерве	196.405.503	187.289.555
- Ревалоризационе резерве	17.031.131	17.031.131
- Резерве по основу фер вредности	20.768.813	11.737.228
- Актуарски губици	(244.681)	(116.427)
Нераспоређени добитак	182.570.786	26.012.509
Укупно капитал	637.593.135	458.461.794

Република Србија је власник целокупног капитала Банке.

Капитал Банке се састоји од основног капитала и резерви. У складу са Законом, минимални износ основног капитала је 10 милијарди динара. Основни капитал Банке на дан 31. децембра 2024. године износи 221.061.583 хиљада динара (31. децембар 2023. године: 216.507.798 хиљада динара), што је изнад прописаног цензуса. Посебне резерве користе се за покриће евентуалног губитка. Губитак изнад нивоa минималног основног капитала покрива се из посебних резерви и основног капитала, а ако наведена средства нису довољна, из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, по тржишним условима, емитује Република Србија и преноси Банци. Ако Република Србија не покрије губитак Банке, исти се покрива из добити која се оствари у наредним годинама.

Резерве по основу фер вредности представљају кумулативну нето промену вредности власничких и дужничких хартија од вредности мерених по фер вредности кроз остали резултат. Овај износ обухвата и износ обезвређења дужничких хартија од вредности.

Расподела добити

Према одредбама Закона, до достизања износа минималног основног капитала, целокупна добит Банке распоређује се у основни капитал. После достизања износа минималног основног капитала, целокупна добит Банке распоређује се у посебне резерве Банке, до достизања износа ових резерви од 20 милијарди динара.

После достизања минималног износа основног капитала и износа посебних резерви из претходног става, целокупна добит Банке се распоређује тако, да се део добити проистекао из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви Банке распоређује у основни капитал (33,3%) и посебне резерве (66,7%), док се преостали део добити који није проистекао из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви Банке распоређује у основни капитал (10%), посебне резерве (20%) и у буџет Републике Србије (70%).

У 2024. години Банка је остварила добит пре опорезивања у износу од 183.023.725 хиљада динара (у 2023. години: 26.429.443 хиљаде динара), односно након опорезивања у износу од 182.570.786 хиљада динара (у 2023. години: 26.012.509 хиљада динара).

У табели која следи приказана је расподела добити за 2024. годину у складу с Одлуком о усвајању финансијских извештаја Народне банке Србије за 2024. годину, која ће бити предмет усвајања од стране Савета. Такође, у наставку је као упоредни податак приказана расподела добити за претходну 2023. годину.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

30. КАПИТАЛ (наставак)

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Добит проистекла из курсних разлика и ефеката валутне клаузуле	134.205.240	8.379.971
Добит проистекла из ревалоризационих резерви	-	-
1. Укупно добит проистекла из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви	134.205.240	8.379.971
2. Добит која није проистекла из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви пре опорезивања	48.818.485	18.049.472
Добит пре опорезивања (1+2)	183.023.725	26.429.443
3. Порез на добит	452.939	416.934
4. Добит која није проистекла из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви након опорезивања (2-3)	48.365.546	17.632.538
Нераспоређени добитак (1+4)	182.570.786	26.012.509
Расподела добити проистекле из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви (1)		
1.1) повећање основног капитала 33,3%	44.690.345	2.790.530
1.2) повећање посебних резерви 66,7%	89.514.895	5.589.441
	134.205.240	8.379.971
Расподела добити која није проистекла из курсних разлика, ефеката валутне клаузуле и ревалоризационих резерви (4)		
2.1) пренос буџету 70%	33.855.882	12.342.776
2.2) повећање основног капитала 10%	4.836.555	1.763.254
2.3) повећање посебних резерви 20%	9.673.109	3.526.508
	48.365.546	17.632.538
Укупно повећање основног капитала (1.1+2.2)	49.526.900	4.553.784
Укупно повећање посебних резерви (1.2+2.3)	99.188.004	9.115.949
Пренос буџету (2.1)	33.855.882	12.342.776
Нераспоређени добитак	182.570.786	26.012.509

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Основни финансијски ризици којима се Банка излаже у свакодневном пословању су:

- кредитни ризик,
- ризик ликвидности,
- ризик од промене каматних стопа и
- девизни ризик.

С обзиром да Банка за основни циљ има одржавање стабилности цена и очување финансијске стабилности у Републици Србији, њен оквир за управљање финансијским ризицима се разликује у односу на друге, комерцијалне финансијске институције. Већина финансијских ризика Банке настаје по основу управљања девизним резервама и по основу операција на финансијском тржишту.

Управљање девизним резервама врши се на основу Стратешких смерница за управљање девизним резервама Банке које утврђује Извршни одбор. Стратешким смерницама дефинишу се критеријуми за пласирање девизних резерви и циљеви коришћења девизних резерви, као и глобални оквир за пласмане и друго. Тактичке смернице за управљање девизним резервама израђују се на основу Стратешких смерница, а усваја их Извршни одбор Банке на предлог Инвестиционог комитета Банке.

Тактичке смернице спроводе се у Одељењу за девизне резерве у оквиру Сектора за монетарне и девизне операције. Одсек за управљање ризицима и контролу ризика у оквиру Одељења за девизне резерве, задужен је за стварање и одржавање оквира за управљање финансијским ризицима девизних резерви, прати и анализира ове ризике на дневном нивоу и месечно извештава Извршни одбор.

Као и у случају већине других централних банака, сама природа пословања Банке и њене функције излажу је и низу оперативних и репутационих ризика.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Финансијски инструменти (средства и обавезе)

Табела која следи приказује нето изложеност Банке по основу финансијских средстава и обавеза на дан 31. децембар 2024. и 31. децембар 2023. године:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Финансијска средства		
Готовина и текући рачуни код банака	443.362.919	709.492.176
Депозити	524.219.095	474.039.603
Потраживања по основу деривата	31.435	18.764
Хартије од вредности	2.180.099.991	1.605.342.085
Кредити и пласмани	815.913	846.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	97.568.791	94.385.689
Остала средства	1.220.798	1.193.654
Укупно финансијска средства	3.247.318.942	2.885.318.104
Финансијске обавезе		
Обавезе по основу деривата	31.435	18.764
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	1.688.125.076	1.461.704.093
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	902.710.992	807.399.400
Обавезе према ММФ-у	97.508.018	94.463.082
Новац у оптицају	399.640.272	369.368.005
Остале обавезе	5.152.091	2.845.108
Укупно финансијске обавезе	3.093.167.884	2.735.798.452

Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик неизмирења обавеза, тј. могућност да се средства неће правовремено и/или у потпуности вратити или да се неће наплатити планираном/уговореном динамиком и табеле испод приказују максималну изложеност финансијских средстава на дан 31. децембар 2024. и 31. децембар 2023. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Кредитни квалитет финансијских средстава

Табела која следи приказује кредитни квалитет финансијских средстава Банке која се вреднују по амортизованој вредности, изузев готовине у благајни и чланске квоте у ММФ-у и финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат, изузев власничких хартија од вредности које се опционо вреднују по фер вредности кроз остали резултат, нето:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>31. децембар 2024.</u>
ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА				
Готовина и текући рачуни код банака				
Бруто књиговодствена вредност	261.549.967	-	939.292	262.489.259
Исправка вредности	-	-	(935.958)	(935.958)
Нето књиговодствена вредност	261.549.967	-	3.334	261.553.301
Депозити				
Бруто књиговодствена вредност	524.222.221	-	2.846.215	527.068.436
Исправка вредности	(3.126)	-	(2.846.215)	(2.849.341)
Нето књиговодствена вредност	524.219.095	-	-	524.219.095
Хартије од вредности по амортизованој вредности				
Бруто књиговодствена вредност	193.780.840	-	141.045	193.921.885
Исправка вредности	(208.855)	-	(141.045)	(349.900)
Нето књиговодствена вредност	193.571.985	-	-	193.571.985
Хартије од вредности по фер вредности кроз остали резултат - обавезно				
Књиговодствена вредност	1.972.317.287	-	-	1.972.317.287
Резервисања за очекиване кредитне губитке	(63.171)	-	-	(63.171)
Бруто књиговодствена вредност*	1.972.317.287	-	-	1.972.317.287
(напомена 18)				
Кредити и пласмани				
Бруто књиговодствена вредност	822.596	56.330	1.375.134	2.254.060
Исправка вредности	(58.819)	(14.419)	(1.364.909)	(1.438.147)
Нето књиговодствена вредност	763.777	41.911	10.225	815.913
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	8.421.482	-	-	8.421.482
Остала средства				
Бруто књиговодствена вредност	1.122.374	97.607	215.095	1.435.076
Исправка вредности	-	(1.185)	(213.093)	(214.278)
Нето књиговодствена вредност	1.122.374	96.422	2.002	1.220.798

* У складу са МСФИ 9, ефекат обезвређења дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат признаје се кроз остали резултат и у билансу успеха, и њиме се не умањује књиговодствена вредност хартија од вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Кредитни квалитет финансијских средстава (наставак)

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА				
Готовина и текући рачуни код банака				
Бруто књиговодствена вредност	522.967.399	-	888.253	523.855.652
Исправка вредности	-	-	(888.253)	(888.253)
Нето књиговодствена вредност	522.967.399	-	-	522.967.399
Депозити				
Бруто књиговодствена вредност	474.045.793	-	2.727.764	476.773.557
Исправка вредности	(6.190)	-	(2.727.764)	(2.733.954)
Нето књиговодствена вредност	474.039.603	-	-	474.039.603
Хартије од вредности по амортизованој вредности				
Бруто књиговодствена вредност	129.404.250	-	141.045	129.545.295
Исправка вредности	(165.357)	-	(141.045)	(306.402)
Нето књиговодствена вредност	129.238.893	-	-	129.238.893
Хартије од вредности по фер вредности кроз остали резултат - обавезно				
Нето књиговодствена вредност	1.463.503.746	-	-	1.463.503.746
Резервисања за очекиване кредитне губитке	(51.614)	-	-	(51.614)
Бруто књиговодствена вредност* (напомена 18)	1.463.503.746	-	-	1.463.503.746
Кредити и пласмани				
Бруто књиговодствена вредност	848.710	61.561	1.408.496	2.318.767
Исправка вредности	(63.788)	(13.906)	(1.394.940)	(1.472.634)
Нето књиговодствена вредност	784.922	47.655	13.556	846.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења				
	8.032.482	-	-	8.032.482
Остала средства				
Бруто књиговодствена вредност	1.050.933	152.769	383.139	1.586.841
Исправка вредности	-	(20.291)	(372.896)	(393.187)
Нето књиговодствена вредност	1.050.933	132.478	10.243	1.193.654

* У складу са МСФИ 9, ефекат обезвређења дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат признаје се кроз остали резултат и у билансу успеха, и њиме се не умањује књиговодствена вредност хартија од вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)***Кредитни квалитет финансијских средстава (наставак)***

Основна изложеност Банке кредитном ризику настаје пре свега по основу управљања девизним резервама. При пласирању девизних резерви, Банка се руководи начелима ликвидности и сигурности. Банка настоји да инвестирањем девизних резерви оствари што је могуће већи принос по основу улагања, али да при том не доведе у питање ликвидност и сигурност.

Анализа и мерење кредитног ризика портфолија Банке врши се у складу са општеприхваћеним методама, укључујући захтеве за минималним кредитним рејтингом.

Хартије од вредности у које се улаже, морају имати минимални комбиновани кредитни рејтинг од А- за државне, А+ за обвезнице јавног сектора и АА за обвезнице покривене средствима обезбеђења, према рејтинг агенцијама *Standard&Poor's*, *Moody's Investor Service (Moody's)* и *Fitch Ratings*.

Банке код којих Банка пласира депозите, уколико нису покривени колатералом, морају имати минимални комбиновани кредитни рејтинг АА- према рејтинг агенцијама *Standard&Poor's*, *Moody's* и *Fitch Ratings*. За сваку банку одређује се индивидуални кредитни лимит, на основу кредитног рејтинга банке, искуства у раду с тим банкама, као и на основу анализе података о пословању банака. Индивидуални кредитни лимити одређују се у Листи издавалаца хартија од вредности и банака код којих је дозвољено пласирати средства девизних резерви Банке, коју усваја Извршни одбор.

Пласмани код централних банака и међународних финансијских институција нису ограничени.

Изузетак од претходних ставова чине средства на редовним текућим рачунима Банке код банака које немају наведени рејтинг, а користе се за потребе обављања платног промета са иностранством.

Пласмани Банке у динарске хартије од вредности се односе на државне и корпоративне хартије од вредности прибављене трајном куповином од банака на секундарном тржишту. Република Србија према екстерним рејтинг агенцијама *Standard and Poor* има кредитни рејтинг на нивоу БББ- уз стабилне изгледе (*stable outlook*), према *Fitch Ratings* има кредитни рејтинг на нивоу ББ+ уз позитивне изгледе (*positive outlook*), док према агенцији *Moody's Investors Service* има кредитни рејтинг Ба2 уз позитивне изгледе (*positive outlook*). Услов за прихватање корпоративних обвезница у монетарним операцијама је да привредно друштво, њихов издавалац, има оцену бонитета Агенције за привредне регистре најмање на нивоу „(Д) прихватљив“ бонитет.

Умањење вредности финансијских средстава

Банка умањење вредности финансијских средстава (исказивање исправке вредности, односно резервисања за очекиване кредитне губитке), врши за износ очекиваних кредитних губитака финансијских средстава која се вреднују по амортизованој вредности и финансијских средстава по фер вредности кроз остали резултат.

Очекивани кредитни губитак је износ садашње вредности процењених кредитних губитака, пондерисаних ризиком неиспуњења обавеза.

Финансијска средства се, на основу процене да ли је кредитни ризик значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања тих финансијских средстава, сврставају у ниво обезвређења 1, 2 или 3.

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)*****Умањење вредности финансијских средстава (наставак)***

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 1, ако је процењено да имају низак кредитни ризик или ако кредитни ризик није значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања тих финансијских средстава. За ова финансијска средства утврђује се износ дванаестомесечних очекиваних кредитних губитака.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 2, ако је процењено да је кредитни ризик значајно повећан у односу на ризик који је постојао на датум почетног признавања и за ова финансијска средства утврђује се износ очекиваних кредитних губитака током читавог века трајања финансијског средства.

Финансијска средства сврставају се у ниво обезвређења 3, ако је процењено да је кредитни ризик значајно повећан, тако да се може сматрати да је вредност тих финансијских средстава кредитно умањена и за ова финансијска средства утврђује се износ очекиваних кредитних губитака током читавог века трајања финансијског средства.

Финансијска средства чија је вредност кредитно умањена при стицању, обавезно се сврставају у ниво 3 обезвређења и остају у том нивоу током читавог века трајања.

При дефинисању критеријума за процену повећања кредитног ризика који се сматра значајним, за сва финансијска средства за која се врши процена очекиваних кредитних губитака примењују се критеријуми који су у складу с критеријумима у употреби при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства, укључујући и разматрање квалитативних показатеља, а нарочито:

- промене утврђених (уговорених, прописаних или на други начин у складу с прописима установљених) услова финансијског средства, који би се онда значајно разликовали од услова на тржишту,
- промене интерног/екстерног кредитног рејтинга дужника,
- значајних промена у привредној грани (у финансијским и/или економским условима),
- промене у пословном резултату дужника,
- значајног повећања кредитног ризика других финансијских средстава истог дужника,
- промене вредности средства обезбеђења или гаранције трећих лица,
- информација о истеку рока доспећа,
- других одговарајућих показатеља.

Независно од критеријума који се користе при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства – ако се не докаже супротно, сматра се да је дошло до значајног повећања кредитног ризика код свих финансијских средства која су доспела на последњи дан извештајног периода, а нису наплаћена у року од 30 дана од дана доспећа.

Вредност финансијског средства је обезвређена (*credit - impaired assets*) када настане један или више догађаја са штетним утицајем на процењени будући новчани ток тог финансијског средства, и тада се то средство сврстава у ниво обезвређења 3.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

Докази обезвређења вредности свих финансијских средстава која подлежу процени очекиваних кредитних губитака укључују, нарочито, расположиве информације о следећим догађајима:

- значајним финансијским потешкоћама дужника,
- повреди уговора или других утврђених услова, као што је неизмирење обавеза или прекорачење доспећа,
- реструктурирању дуга из економских или правних разлога повезаних с финансијским потешкоћама дужника,
- очигледној могућности да ће над дужником бити покренут стечајни поступак или други облик финансијске реорганизације,
- престанку постојања активног тржишта за односно финансијско средство услед финансијских потешкоћа дужника,
- куповини или издавању финансијског средства уз велики дисконт који одражава настале кредитне губитке.

Независно од критеријума који се користе при редовном управљању кредитним ризицима за односна финансијска средства – ако се не докаже супротно, сматра се да је финансијско средство прешло у статус неизмирења обавеза (ниво 3 обезвређења) ако је доспело на последњи дан извештајног периода, а није наплаћено у року дужем од 90 дана од дана доспећа.

Очекивани кредитни губици финансијских средстава процењују се за појединачно финансијско средство или за групу финансијских средстава са истим карактеристикама, при чему се узимају у обзир све релевантне и доступне квантитативне и квалитативне информације, и то оне које се односе на прошла, садашња и будућа догађања.

Начин на који се одређује да ли на извештајни датум финансијска средства имају низак кредитни ризик и поступци на основу којих се процењује да ли је на извештајни датум кредитни ризик значајно повећан у односу на дан почетног признавања, као и поступци за процену износа обезвређења, методе и технике које се користе за процену обезвређења, модели који се користе за мерење очекиваних кредитних губитака утврђени су методологијама за процену обезвређења по основу очекиваних кредитних губитака у оквиру надлежних организационих делова Банке, и то:

- готовине и текућих рачуна код банака,
- пласмана девизних резерви,
- финансијских средства која су прибављена у оквиру активности везаних за спровођење монетарне политике и инструмената предвиђених Законом и другим законима,
- чланске квоте код ММФ-а и средстава у специјалним правима вучења,
- осталих средства и потраживања.

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)*****Умањење вредности финансијских средстава (наставак)***

Природа **готовине и текућих рачуна код банака** у иностраној валути је таква да су ова средства тренутно расположива, те се сматра да су очекивани кредитни губитак за 12 месеци и за цео животни век трајања ових финансијских средстава једнаки. Докле год су ова финансијска средства тренутно расположива, сматра се да је кредитни ризик занемарљив и да је очекивани кредитни губитак у вези ових средстава једнак нули. Такође, имајући у виду да се средства на текућим рачунима код банака налазе код банака чији су кредитни рејтинзи инвестиционог ранга, ова средства имају низак кредитни ризик и сматра се да није дошло до значајног повећања кредитног ризика све док њихов кредитни рејтинг остане на том рангу. Немогућност располагања овим финансијским средствима дуже од једног радног дана, односно два радна дана у случају постојања техничких потешкоћа је основни индикатор да је њихова вредност кредитно умањена. Као додатне релевантне информације за опредељивање статуса кредитно умањене вредности се могу користити и сазнања о кашњењу у извршавању обавеза других држалаца рачуна, односно кашњење у испуњењу обавеза према повериоцима, као и информације које објављују рејтинг агенције, као што је додељивање статуса D и друге информације о могућности покретања стечајног поступка.

Кредитни ризик **пласмана девизних резерви** (депозита и хартија од вредности у иностраној валути) се квантификује преко *default* модела, заснованог на вероватноћи губитка уговорене стране. Параметри за мерење кредитног ризика су следећи:

- износ изложен ризику (максималан износ који може постати губитак у случају настанка случаја немогућности измирења уговорне обавезе), који је једнак тржишној вредности пласираних средстава,
- вероватноћа губитка (вероватноћа да ће настати ситуација у којој уговорна страна неће моћи да испуни своју обавезу), која се, у зависности од композитног кредитног рејтинга банке/издаваоца, израчунава као просек *default* стопа за годину дана рејтинг агенција *Standard&Poor's* и *Moody's*,
- губитак за дати степен вероватноће, који се добија као $1 - \text{recovery rate}$ (ниво до кога се може надокнадити губитак услед немогућности уговорне стране да испуни своју обавезу) и
- очекивани кредитни губитак, који представља просечан потенцијални губитак тржишне вредности средстава који је последица неког догађаја на тржишту, а у вези је са кредитним ризиком.

Пласмани девизних резерви код банака, односно издавалаца чији је кредитни рејтинг инвестиционог ранга, имају низак кредитни ризик. Снижење кредитног рејтинга за неки инструмент из пласмана девизних резерви на ниво за један степен нижи од инвестиционог ранга сматра се значајним повећањем кредитног ризика, у ком случају се примењује вредност параметра вероватноћа губитка за преостали век трајања финансијског средства израчунат као просек *default* стопа за одговарајући период рејтинг агенција *Standard&Poor's* и *Moody's*.

Свако кашњење уговорне стране у испуњењу обавеза дуже од једног радног дана, односно два радна дана у случају постојања техничких потешкоћа представља основни индикатор да је вредност пласмана девизних резерви кредитно умањена. Као додатне релевантне информације за опредељивање статуса кредитно умањене вредности ових средстава се могу користити и сазнања о кашњењу банке код које су пласирани депозити или издаваоца хартије од вредности у испуњењу обавеза према другим повериоцима, као и информације које објављују рејтинг агенције, као што је додељивање статуса D и друге информације о могућности покретања стечајног поступка.

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Кредитни ризик (наставак)*****Умањење вредности финансијских средстава (наставак)***

Кредитни квалитет пласмана девизних резерви се континуирано прати и по потреби се реагује како би се кредитни ризик свео на најмању могућу меру. Имајући у виду висок кредитни квалитет инструмената у девизним резервама Банке и чињеницу да је методологијом за процену обезвређења по основу очекиваних кредитних губитака предвиђено повећање обрачунатих очекиваних кредитних губитака у случају смањења кредитног квалитета инструмената/уговорне стране, изузев прилагођавања стопа вероватноћа губитка у складу са последњим доступним подацима, у 2024. години није било потребе за изменом методологије за процену обезвређења по основу очекиваних кредитних губитака.

Финансијска средства која су прибављена у оквиру активности везаних за спровођење монетарне политике и инструмената предвиђених Законом и другим законима су средства ниског кредитног ризика у случајевима измирења обавеза дужника о року доспећа, када се не очекују проблеми по основу кредитне способности дужника и када су иста покривена одговарајућим средствима обезбеђења.

Критеријуми за утврђивање значајног пораста кредитног ризика су неизмиревање обавеза дужника о року доспећа, смањење кредитне способности дужника, смањење вредности средстава обезбеђења, значајно повећање кредитног ризика код других финансијских средстава истог дужника, утицај економских, финансијских криза на глобалном, и/или регионалном нивоу, специфични проблеми везани за поједине групације банака или привредних друштава, проблеми у одржавању текуће ликвидности банака и осталих дужника, проблеми везани за погоршавање показатеља ризичности пословања дужника и остале доступне информације.

Критеријуми за утврђивање статуса неизмирења обавеза су: значајни проблеми у вези са кредитном способношћу дужника, реструктурирање из економских или правних разлога повезаних с финансијским потешкоћама дужника, могућност да ће над дужником бити покренут стечајни поступак или други облик финансијске реорганизације.

Процена очекиваних кредитних губитака код трансакција репо куповине хартија од вредности и кредита за ликвидност, израчунава се као збир вредности свих могућих губитака, при чему се сваки пондерише вероватноћом настанка тог губитка. Процена вероватноће неизмирења обавеза врши се полазећи од „кредитног рејтинга“, односно стопе *default-a* коју су рејтинг агенција *Standard&Poor's* и *Moody's* утврдиле за ниво кредитног рејтинга који има Република Србија. Овако утврђена базна стопа вероватноће губитка коригује се стопом вероватноће губитка банке матице, као и интерном проценом рејтинга банака утврђеном на основу праћења основних индикатора ризика, анализе пословног модела, процене корпоративног управљања и система унутрашњих контрола, ризика који утичу на солвентност, ликвидност, адекватност капитала и адекватност ликвидних средстава, као и на основу оперативних података којима се интерно располаже.

Процена износа обезвређења финансијских средстава у вези са трајним операцијама са ХоВ, регулисаним Одлуком о условима и начину спровођења операција на отвореном тржишту (осим корпоративних обвезница) и пласмана у ХоВ у динарима и страној валути, који су стечени ван активности везаних за спровођење монетарне политике (осим корпоративних обвезница), врши се на основу броја дана кашњења у измиревању обавеза, уколико су та средства сврстана у први ниво обезвређења. Уколико су та средства сврстана у ниво обезвређења 2 или 3, обрачун обезвређења се врши сходно обрачуну који се примењује код корпоративних обвезница, са изузетком фактора скоринга.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

Процена очекиваних кредитних губитака код трајних операција које се односе на пласмане у корпоративне обвезнице врши се полазећи од података рејтинг агенција Standard&Poor's и Moody's о default стопама по кредитним рејтинзима за Републику Србију и података Агенције за привредне регистре о бонитету привредног друштва. Поред тога, процена се врши на основу других значајних података, као што су број дана неликвидности привредног друштва у последњих 12 месеци, подаци о забрани располагања средствима на рачунима код банака и сл., као и на основу оперативних података о пословању привредних друштава којима се интерно располаже (очекивана кретања основних макроекономских показатеља земље, оцена стабилности финансијског система, сазнања о проблемима у пословању појединачних привредних друштава или групе привредних друштава и сл.).

За **остала средства и потраживања** Банке која су предмет процене кредитног ризика на нивоу дефинисаних група и подгрупа, процена очекиваних кредитних губитака врши се на основу просечних историјских стопа губитака за дефинисане сегменте, на основу матрица миграције, дужине кашњења у измирењу обавеза дужника и степена осигурања њихове наплате.

Табеле које следе приказују стање и промене на рачунима исправке вредности и резервисања по основу очекиваних кредитних губитака по врсти финансијског средства и нивоима обезвређења за 2024. и 2023. годину:

ГОТОВИНА И ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
Стање 1. јануара 2024. године	-	-	888.253	888.253
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Курсне разлике	-	-	47.705	47.705
Стање 31. децембра 2024. године	-	-	935.958	935.958
Стање 1. јануара 2023. године	-	-	919.898	919.898
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Укинута умањења вредности	-	-	(343)	(343)
Курсне разлике	-	-	(31.201)	(31.201)
Остало	-	-	(101)	(101)
Стање 31. децембра 2023. године	-	-	888.253	888.253

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

ДЕПОЗИТИ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
Стање 1. јануара 2024. године	6.190	-	2.727.764	2.733.954
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Нове исправке вредности	22.304	-	-	22.304
Укинута умањења вредности	(25.364)	-	(3.393)	(28.757)
Курсне разлике	(4)	-	121.844	121.840
Стање 31. децембра 2024. године	3.126	-	2.846.215	2.849.341
Стање 1. јануара 2023. године	3.524	-	2.953.816	2.957.340
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Нове исправке вредности	29.752	-	-	29.752
Укинута умањења вредности	(27.072)	-	(199)	(27.271)
Курсне разлике	(14)	-	(131.688)	(131.702)
Остало	-	-	(94.165)	(94.165)
Стање 31. децембра 2023. године	6.190	-	2.727.764	2.733.954

ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ ПО АМОРТИЗОВАНОЈ ВРЕДНОСТИ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
Стање 1. јануара 2024. године	165.357	-	141.045	306.402
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Нове исправке вредности	63.733	-	-	63.733
Укинута умањења вредности	(20.235)	-	-	(20.235)
Стање 31. децембра 2024. године	208.855	-	141.045	349.900
Стање 1. јануара 2023. године	82.365	-	141.045	223.410
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Нове исправке вредности	91.456	-	-	91.456
Укинута умањења вредности	(8.464)	-	-	(8.464)
Стање 31. децембра 2023. године	165.357	-	141.045	306.402

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛИ РЕЗУЛТАТ – ОБАВЕЗНО

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
Стање 1. јануара 2024. године*	51.614	-	-	51.614
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Нове исправке вредности	51.515	-	-	51.515
Укинута умањења вредности	(39.958)	-	-	(39.958)
Стање 31. децембра 2024. године*	63.171	-	-	63.171
Стање 1. јануара 2023. године*	46.087	-	-	46.087
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	-	-	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Нове исправке вредности	41.296	-	-	41.296
Укинута умањења вредности	(35.769)	-	-	(35.769)
Стање 31. децембра 2023. године*	51.614	-	-	51.614

КРЕДИТИ И ПЛАСМАНИ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
Стање 1. јануара 2024. године	63.788	13.906	1.394.940	1.472.634
Пренос у ниво 1	7.101	(2.618)	(4.483)	-
Пренос у ниво 2	(5.844)	12.050	(6.206)	-
Пренос у ниво 3	(272)	(9.333)	9.605	-
Нове исправке вредности	3.556	2.032	2.009	7.597
Укинута умањења вредности	(9.509)	(1.618)	(31.892)	(43.019)
Отписи	(1)	-	(15)	(16)
Остало	-	-	951	951
Стање 31. децембра 2024. године	58.819	14.419	1.364.909	1.438.147
Стање 1. јануара 2023. године	68.545	13.199	1.395.593	1.477.337
Пренос у ниво 1	5.357	(3.433)	(1.924)	-
Пренос у ниво 2	(7.373)	14.135	(6.762)	-
Пренос у ниво 3	(734)	(8.394)	9.128	-
Нове исправке вредности	5.819	371	736	6.926
Укинута умањења вредности	(7.826)	(1.972)	(1.799)	(11.597)
Отписи	-	-	(769)	(769)
Остало	-	-	737	737
Стање 31. децембра 2023. године	63.788	13.906	1.394.940	1.472.634

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Умањење вредности финансијских средстава (наставак)

ОСТАЛА СРЕДСТВА

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
Стање 1. јануара 2024. године	-	20.291	372.896	393.187
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	1	(1)	-
Пренос у ниво 3	-	(4.764)	4.764	-
Нове исправке вредности	-	13.603	17.915	31.518
Укинута умањења вредности	-	(27.952)	(184.974)	(212.926)
Курсне разлике	-	6	7.863	7.869
Отписи	-	-	(5.370)	(5.370)
Стање 31. децембра 2024. године	-	1.185	213.093	214.278
Стање 1. јануара 2023. године	-	7.067	379.978	387.045
Пренос у ниво 1	-	-	-	-
Пренос у ниво 2	-	(120)	120	-
Пренос у ниво 3	-	-	-	-
Нове исправке вредности	-	24.264	8.157	32.421
Укинута умањења вредности	-	(10.929)	(8.659)	(19.588)
Курсне разлике	-	9	(6.693)	(6.684)
Отписи	-	-	(7)	(7)
Стање 31. децембра 2023. године	-	20.291	372.896	393.187

Остала средства која не подлежу кредитном ризику на дан 31. децембар 2024. године обухватају залихе, дате авансе и разграничене трошкове у укупном износу од 6.031.478 хиљада динара (31. децембар 2023. године: 6.010.878 хиљаде динара).

У току 2024. године није вршен репрограм, рекласификација или модификација финансијских средстава.

Такође, у 2024. години не постоје финансијска средства која су кредитно обезвређена, а код којих су уговорени услови значајно измењени тако да долази до престанка признавања оригиналног средства и признавања новог финансијског средства.

* У складу са МСФИ 9, ефекат обезвређења дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат не приказује се у билансу стања с обзиром да се ове хартије вреднују по фер вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава

а) Концентрација по регионима

У хиљадама динара	Србија	Европа	Америка и Канада	Азија	Остало	Укупно
Финансијска средства						
Готовина и текући рачуни код банака	27.837.176	232.672.207	921.502	13.501	108.915	261.553.301
Депозити	3.554	419.242.864	104.972.677	-	-	524.219.095
Хартије од вредности	138.023.342	1.465.740.555	456.577.777	98.091.109	7.456.489	2.165.889.272
Кредити и пласмани	815.913	-	-	-	-	815.913
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	-	8.421.482	-	-	8.421.482
Остала средства	1.216.993	1.870	1.935	-	-	1.220.798
Укупно на дан 31. децембар 2024. године	167.896.978	2.117.657.496	570.895.373	98.104.610	7.565.404	2.962.119.861
Укупно на дан 31. децембар 2023. године	144.774.443	2.019.585.373	352.263.628	79.022.766	4.175.700	2.599.821.910

б) Концентрација по делатностима

У хиљадама динара	Банке	Јавни сектор (држава и јавна предузећа)	Остале финансијске организације	Страна правна лица (осим банака)*	Физичка лица	Сектор других правних лица	Укупно
Финансијска средства							
Готовина и текући рачуни код банака	261.553.301	-	-	-	-	-	261.553.301
Депозити	524.219.095	-	-	-	-	-	524.219.095
Хартије од вредности	104.268.584	135.715.681	190.108.479	1.733.488.867	-	2.307.661	2.165.889.272
Кредити и пласмани	536.386	-	-	-	279.527	-	815.913
Чланска квота ММФу -у и средства у специјалним правима вучења	-	-	8.421.482	-	-	-	8.421.482
Остала средства	336.993	763.538	5.608	1.936	109.712	3.011	1.220.798
Укупно 31. децембар 2024. године	890.914.359	136.479.219	198.535.569	1.733.490.803	389.239	2.310.672	2.962.119.861
Укупно 31. децембар 2023. године	1.068.027.874	127.631.950	120.354.854	1.281.039.255	403.263	2.364.714	2.599.821.910

* Издаваоци хартија од вредности: међународне финансијске институције (Supranational), федералне јединице најразвијенијих држава (Subnational-municipal) и финансијске институције с државном подршком (Agency).

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава (наставак)

в) Концентрација по кредитном рејтингу

У хиљадама динара	31. децембар 2024.	31. децембар 2023.
Хартије од вредности у иностраној валути:		
- Купонске обвезнице		
AAA	859.036.454	530.892.471
AA+	582.842.934	379.437.609
AA	30.242.229	270.430.599
AA-	402.649.343	112.900.171
A+	52.988.529	37.768.670
A	14.957.255	13.961.625
A-	2.311.576	7.763.571
Укупно	1.945.028.320	1.353.154.716
- Дисконтне хартије од вредности		
AAA	14.321.100	54.361.224
AA+	55.548.643	24.334.086
AA	-	31.653.720
AA-	12.967.867	-
Укупно	82.837.610	110.349.030
Орочени депозити		
Без рејтинга (без ризика)*	114.835.367	159.992.757
AAA	169.976.148	97.367.523
AA+	182.576.742	115.926.456
AA	56.827.283	88.962.846
AA-	-	11.784.093
Укупно	524.215.540	474.033.675
Купонске хартије од вредности у динарима:		
- државне обвезнице Републике Србије		
Рејтинг Републике Србије**	24.129.861	43.081.777
- корпоративне хартије од вредности		
Оцена бонитета издаваоца је у распону од „(ББ+) веома добар“ до „(ДД-) прихватљив“ бонитет Агенције за привредне регистре***	113.893.481	86.157.116
Укупно	138.023.342	129.238.893

* Депозити код Банке за међународна поравнања, Базел нису предмет одређивања кредитног рејтинга и третирају се као пласмани без ризика.

** Кредитни рејтинг Републике Србије према екстерним рејтинг агенцијама: S&P кредитни рејтинг на нивоу БББ- уз стабилне изгледе, Fitch кредитни рејтинг на нивоу ББ+ уз позитивне изгледе, док према агенцији Moody's има кредитни рејтинг Ба2 уз позитивне изгледе.

*** Оцена бонитета (скоринга) је објективизирана оцена утврђена на основу података из финансијских извештаја у последњих пет, а најмање три године, а при изради скоринга вреднују се финансијске перформансе друштва исказане и анализиране преко показатеља за оцелу бонитета, уз уважавање основних тенденција у области у којој оно обавља делатност. Поред тога, обухватају се и други значајни подаци, као што су број дана неликвидности у последњих 12 месеци и сл. Услов за прихватање корпоративних обвезница у монетарним операцијама је да привредно друштво, њихов издавалац, има оцелу бонитета Агенције за привредне регистре најмање на нивоу „(Д) прихватљив“ бонитет.

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Кредитни ризик (наставак)

Концентрација кредитног ризика финансијских средстава (наставак)

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар. 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Средства на текућим рачунима код страних банака (користе се за обављање платног промета са иностранством)		
- средства код међународних финансијских институција (без рејтинга)	14.692	13.135
- стране банке са рејтингом AAA	232.668.204	508.946.056
- стране банке са рејтингом AA+	67.507	61.907
- стране банке са рејтингом AA, AA-, A+, A и A-	958.283	444.637
- не прати се рејтинг	7.438	8.077
Укупно	233.716.124	509.473.812
Остала финансијска средства изложена кредитном ризику	38.298.925	23.571.784
УКУПНО	2.962.119.861	2.599.821.910

Остала финансијска средства изложена кредитном ризику представљају средства која нису предмет улагања Банке у складу са смерницама за управљање девизним резервама и интерним инструкцијама и одражавају следећу структуру:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар. 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
Средства на текућим рачунима код НБС	27.837.177	13.493.587
Депозити (и камата) дати за стамбену изградњу запослених	3.555	5.928
Кредити и пласмани	815.913	846.133
Средства у специјалним правима вучења	8.421.482	8.032.482
Остала средства	1.220.798	1.193.654
Укупно	38.298.925	23.571.784

Ризик ликвидности

Ризик ликвидности обухвата ризик немогућности да се средства Банке финансирају изворима подједнаке рочности и каматне стопе, као и ризик немогућности наплате средстава по одговарајућој цени и у одређеном времену.

Свакодневне активности Банке усмерене су на обезбеђење потребне ликвидности, односно измирење свих обавеза у року доспећа. Банка процењује ризик ликвидности тако што идентификује и контролише промене у изворима финансирања који су потребни да би се достигли пословни циљеви утврђени у стратегији Банке.

Имајући у виду специфичну улогу Банке као централне банке и јединствене монетарне институције Републике Србије, ризик ликвидности у спровођењу монетарне политике не постоји. Банка управља ризиком ликвидности утврђивањем и одржавањем ликвидних средстава на нивоу одговарајућем за спровођење девизне политике, као и благовременог и редовног плаћања обавеза према иностранству.

Управљање ризиком отежаног претварања имовине у ликвидна средства због поремећаја на тржишту (тржишни ризик ликвидности) Банка обезбеђује пласирањем девизних средстава на рачуне код првокласних иностраних банака и обвезнице које су емитовале развијене земље, међународне финансијске институције, федералне јединице најразвијенијих земаља и финансијске институције с подршком тих држава, као и обвезнице издате на основу првокласних средстава обезбеђења, а у складу са Стратешким смерницама за управљање девизним резервама Банке.

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

С тим у вези, као део стратегије управљања ризиком ликвидности, Банка поседује портфолио ликвидне aktive, коју је могуће уновчити у року од једног до три дана, чиме се практично елиминише и било каква неусклађеност рокова доспећа средстава и обавеза.

Ризик повлачења постојећих извора финансирања, односно немогућности прибављања нових извора финансирања (ризик ликвидности извора средстава) је сведен на најмању могућу меру. Велики проценат обавеза Банке (91,40%) се односи на обавезе по виђењу, сврстане у категорију обавеза које доспевају до месец дана и обавезе без рока доспећа, и то пре свега трансакционе и остале динарске и девизне депозите државе и банака и обавезе по основу готовог новца у оптицају које проистичу из функције Банке као централне банке.

Рочна усклађеност Банке као главне монетарне институције и регулатора банкарског система, произилази из њене функције да самостално и независно утврђује и спроводи монетарну и девизну политику. Токови динарске ликвидности у банкарском сектору превасходно зависе од спровођења монетарне политике Банке и активности државе. Рочност већине обавеза Банке зависи од природе инструмената монетарне политике. Промене у вези са обавезном резервом, репо-трансакцијама и депоновањем вишкова ликвидних средстава банака у динарима, као и депозита државе у динарима, не представљају по аутоматизму смањену или повећану ликвидну обавезу Банке, већ најчешће промену у структури обавеза Банке, имајући у виду последично преливање средстава између банака, између банака и државе, као и промену појединих врста потраживања банака од Банке, и следствено томе обавеза Банке (смањење пласмана путем репо-операција доводи до повећања стања на жиро-рачунима банака и/или рачунима депозитних вишкова, али укупне билансне обавезе Банке могу остати на истом нивоу).

С друге стране, девизне обавезе Банке, укључујући и потенцијалне девизне обавезе по основу интервенција на девизном тржишту, обезбеђене су високо ликвидним девизним средствима којима управља Банка у складу са Стратешким смерницама за управљање девизним резервама Банке.

Табела која следи представља анализу рокова доспећа финансијских обавеза Банке на основу уговорених услова, при чему су рокови доспећа финансијских обавеза одређени на основу преосталог периода на дан биланса стања у односу на утврђени рок доспећа, односно на основу најранијег могућег доспећа код средстава и обавеза без дефинисаног рока доспећа. Уговорни износи који се обелодањују у анализи доспећа су уговорени недисконтовани токови готовине:

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

	Укупно књиговодств ена вредност	До једног месеца	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без рока	Укупно недисконтов ани новчани ток
Недеривативне финансијске обавезе								
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	1.688.125.076	1.688.678.231	-	-	-	-	-	1.688.678.231
Депозити и друге обавезе према држави и другим депонентима	902.710.992	644.740.716	169.346.663	90.638.809	-	-	-	904.726.188
Обавезе према ММФ-у	97.508.018	46.192	-	-	-	8.309.020	89.152.806	97.508.018
Новац у оптицају	399.640.272	399.640.272	-	-	-	-	-	399.640.272
Остале обавезе	5.152.091	4.925.737	23.807	107.130	110.174	-	-	5.166.847
<i>Укупно</i>	<i>3.093.136.449</i>	<i>2.738.031.148</i>	<i>169.370.470</i>	<i>90.745.939</i>	<i>110.174</i>	<i>8.309.020</i>	<i>89.152.806</i>	<i>3.095.719.556</i>
Деривативне финансијске обавезе								
Обавезе по основу деривата	31.435	13.996	17.439	-	-	-	-	31.435
Приливи	-	12.288.397	9.733.361	-	-	-	-	22.021.758
Одливи	-	(12.300.116)	(9.709.028)	-	-	-	-	(22.009.144)

Табела о квантитативној анализи доспећа обавеза Банке приказује недисконтоване новчане токове применом претпоставки које се могу сматрати изузетно конзервативним (као што је доспеће обавеза према банкама по основу обавезне резерве која је инструмент монетарне политике Банке (918.324.062 хиљада динара) и обавеза Банке по основу новца у оптицају (399.640.272 хиљада динара) у наредних месец дана имајући у виду да је њихово стање релативно стабилно и предмет монетарне политике Банке, те ове обавезе у суштини представљају дугорочне обавезе, без рока доспећа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности

Упоредни преглед књиговодствених вредности (након умањења за обезвређење) и фер вредности свих позиција финансијске имовине и обавеза Банке на дан 31. децембар 2024. и 31. децембар 2023. године:

У хиљадама динара	Књиговодствена вредност		Фер вредност	
	2024.	2023.	2024.	2023.
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код банака	443.362.919	709.492.176	443.362.919	709.492.176
Депозити	524.219.095	474.039.603	524.368.815	474.307.717
Потраживања по основу деривата	31.435	18.764	31.435	18.764
Хартије од вредности	2.180.099.991	1.605.342.085	2.182.217.137	1.602.517.003
Кредити и пласмани	815.913	846.133	812.713	843.622
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	97.568.791	94.385.689	97.568.791	94.385.689
Остала средства	1.220.798	1.193.654	1.220.798	1.193.654
Укупно финансијска средства	3.247.318.942	2.885.318.104	3.249.582.608	2.882.758.625
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу деривата	31.435	18.764	31.435	18.764
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	1.688.125.076	1.461.704.093	1.688.125.076	1.461.704.093
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	902.710.992	807.399.400	902.888.809	807.569.822
Обавезе према ММФ-у	97.508.018	94.463.082	97.508.018	94.463.082
Новац у оптицају	399.640.272	369.368.005	399.640.272	369.368.005
Остале обавезе	5.152.091	2.845.108	5.152.091	2.845.108
Укупно финансијске обавезе	3.093.167.884	2.735.798.452	3.093.345.701	2.735.968.874

Хијерархија фер вредности

Банка мери фер вредност финансијске имовине користећи следећу хијерархију у погледу квалитета улазних података који се користе при вредновању:

- Ниво 1: Званичне тржишне цене на активном тржишту за идентичне инструменте,
- Ниво 2: Улазни подаци нису тржишне цене за идентичне инструменте, али су информације доступне и уочљиве било директно (на пример цене) или индиректно (на пример изведено из цене). Ова категорија обухвата инструменте који се мере путем званичних тржишних цена на активном тржишту за сличне инструменте, званичних тржишних цена за исте или сличне инструменте на тржишту које се сматра мање активним или других техника процене у којима су сви значајнији улази директно или индиректно доступни на тржишту.
- Ниво 3: Улазни подаци нису доступни и уочљиви. Ова категорија обухвата све инструменте чија се процена врши на бази улаза који нису доступни и уочљиви и као такви имају значајан ефекат на процену вредности инструмента. Ова категорија обухвата инструменте који се вреднују на основу званичне цене за сличне инструменте, где су значајне корекције или претпоставке потребне да би одразиле разлике између инструмената.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза који се воде по фер вредности

Фер вредност финансијских средстава и обавеза које се воде по фер вредности, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, може бити приказана како следи:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 2024.				
Финансијска средства				
Потраживања по основу деривата	-	31.435	-	31.435
Хартије од вредности	1.972.317.287	-	14.210.719	1.986.528.006
Укупно финансијска средства	1.972.317.287	31.435	14.210.719	1.986.559.441
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу деривата	-	31.435	-	31.435
Укупно финансијске обавезе	-	31.435	-	31.435
НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 2023.				
Финансијска средства				
Потраживања по основу деривата	-	18.764	-	18.764
Хартије од вредности	1.463.503.746	-	12.599.446	1.476.103.192
Укупно финансијска средства	1.463.503.746	18.764	12.599.446	1.476.121.956
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу деривата	-	18.764	-	18.764
Укупно финансијске обавезе	-	18.764	-	18.764

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза који се воде по фер вредности (наставак)

а) Финансијска средства и обавезе по фер вредности - обавезно

Потраживања по основу деривата у износу од 31.435 хиљаде динара на дан 31. децембра 2024. године (31. децембар 2023. године: 18.764 хиљаде динара), односе се на позитивну промену фер вредности деривата (своп трансакција куповине и продаје девиза), која се исказује као средство.

Обавезе по основу деривата у износу од 31.435 хиљаде динара на дан 31. децембра 2024. године (31. децембар 2023. године: 18.764 хиљада динара), односе се на негативну промену фер вредности деривата која се исказује као обавеза.

Инпути за обрачун фер вредности свопа доступни на тржишту су важећа референтна стопа НБС, EURIBOR стопа одговарајуће рочности и важећи званични средњи курс EUR/RSD.

Своп трансакције исказане су по спот, односно терминском курсу по коме Банка треба да откупи, односно прода девизе и у ванбилансној евиденцији. Своп трансакције исказане у ванбилансној евиденцији у укупном износу од 46.417.212 хиљаде динара (31. децембар 2023. године: 36.866.196 хиљада динара), односе се на своп продају девиза и то спот део 585.074 хиљаде динара и термински део 22.623.532 хиљаде динара (31. децембар 2023. године: спот део 3.515.211 хиљаду динара и термински део 14.917.887 хиљада динара) и своп куповину девиза и то спот део 585.074 хиљаде динара и термински део 22.623.532 хиљаде динара (31. децембар 2023. године: спот део 3.515.211 хиљаду динара и термински део 14.917.887 хиљада динара).

Хартије од вредности у износу од 1.972.317.287 хиљада динара на дан 31. децембра 2024. године (31. децембар 2023. године: 1.463.503.746 хиљада динара), распоређене у ниво 1 хијерархије фер вредности, односе се на државне обвезнице, ХоВ јавног сектора (*Supranational, Subnational, Agencies, Sovereign*), укључујући и FRN, ХоВ с квалитетним средством обезбеђења (*Covered Bonds*), као и државне дисконтне ХоВ (*T-bills*) и вреднују се по фер вредности на бази објављених цена на финансијским тржиштима.

б) Финансијска средства по фер вредности - опционо

Преостали део хартија од вредности у износу од 14.210.719 хиљада динара на дан 31. децембра 2024. године (2023: 12.599.446 хиљада динара), распоређених у ниво 3 хијерархије фер вредности, односи се на учешће у капиталу у Банци за међународна поравнања Базел (у даљем тексту: БИС Базел), где Банка поседује 2.920 акција. Банка ове акције води по фер вредности, на бази нето садашње вредности БИС Базел акција, дисконтване за 30%.

Овај метод обрачуна фер вредности утврђен је на бази одлуке Међународног суда у Хагу, која се односи на откуп акција БИС Базел 2001. године и на утврђивање вредности акције БИС Базел на бази његове нето имовине умањене за 30% као основе за евидентирање свих наредних трансакција у вези акција, што је устаљена пракса централних банака.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности финансијских средстава и обавеза које се не воде по фер вредности

Процењена фер вредност финансијских средстава и обавеза које се не воде по фер вредности, по нивоима хијерархије у складу с МСФИ 13, приказана је у следећој табели:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Фер вредност укупно</u>	<u>Књиго- водствена вредност</u>
На дан 31. децембра 2024.					
Финансијска средства					
Готовина и текући рачуни код банака	-	443.362.919	-	443.362.919	443.362.919
Депозити	-	-	524.368.815	524.368.815	524.219.095
Хартије од вредности	55.565.360	140.123.771	-	195.689.131	193.571.985
Кредити и пласмани	-	-	812.713	812.713	815.913
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	8.421.482	89.147.309	97.568.791	97.568.791
Остала средства	-	-	1.220.798	1.220.798	1.220.798
Укупно	55.565.360	591.908.172	615.549.635	1.263.023.167	1.260.759.501
Финансијске обавезе					
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	-	-	1.688.125.076	1.688.125.076	1.688.125.076
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	55.565.360	-	847.323.449	902.888.809	902.710.992
Обавезе према ММФ-у	-	-	97.508.018	97.508.018	97.508.018
Новац у оптицају	-	-	399.640.272	399.640.272	399.640.272
Остале обавезе	-	-	5.152.091	5.152.091	5.152.091
Укупно	55.565.360	-	3.037.748.906	3.093.314.266	3.093.136.449

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Фер вредност укупно</u>	<u>Књиго-водствена вредност</u>
На дан 31. децембра 2023.					
Финансијска средства					
Готовина и текући рачуни код банака	-	709.492.176	-	709.492.176	709.492.176
Депозити	-	-	474.307.717	474.307.717	474.039.603
Хартије од вредности	-	126.413.811	-	126.413.811	129.238.893
Кредити и пласмани	-	-	843.622	843.622	846.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	8.032.482	86.353.207	94.385.689	94.385.689
Остала средства	-	-	1.193.654	1.193.654	1.193.654
Укупно	-	843.938.469	562.698.200	1.406.636.669	1.409.196.148
Финансијске обавезе					
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	-	-	1.461.704.093	1.461.704.093	1.461.704.093
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	-	-	807.569.822	807.569.822	807.399.400
Обавезе према ММФ-у	-	-	94.463.082	94.463.082	94.463.082
Новац у оптицају	-	-	369.368.005	369.368.005	369.368.005
Остале обавезе	-	-	2.845.108	2.845.108	2.845.108
Укупно	-	-	2.735.950.110	2.735.950.110	2.735.779.688

За финансијска средства и обавезе који се не воде по фер вредности, фер вредност је размотрена само у сврху обелодањивања података о процењеној фер вредности ових инструмената. Руководство Банке сматра да нема материјално значајних разлика између књиговодствене и фер вредности појединих позиција финансијских средстава и обавеза узимајући у обзир специфичан положај Банке као централне банке.

У наставку су приказане главне методе и претпоставке које су биле коришћене у процени фер вредности финансијских инструмената приказаних у табели изнад на дан 31. октобар 2024. године.

Фер вредности готовине и текућих рачуна код банака припадају Нивоу 2 и приказане су у износима који су једнаки књиговодственој вредности, имајући у виду да су у питању тренутно расположива средства.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Информације о фер вредности (наставак)

Хијерархија фер вредности (наставак)

Фер вредности позиција Депозити, Кредити и пласмани, Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама припадају Нивоу 3 и Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима припадају Нивоу 1 и Нивоу 3. Њихове фер вредности су процењене:

- као једнаке књиговодственој вредности када су у питању потраживања која представљају тренутно расположива средства или су наплатива у року до месец дана, односно код обавеза које су плативе у року до месец дана,
- дисконтовањем новчаних токова по основу потраживања умањених за очекивани кредитни губитак, односно износа обавеза по основу депозита коришћењем расположивих индикативних стопа за пласман депозита на рочност најприближнију преосталој рочности појединачних депозита, и
- као једнаке књиговодственој вредности када су у питању обавезе без рока доспећа са обележјем измирења по позиву, и њихова процењена фер вредност није мања од износа који треба да се исплати по позиву, дисконтованог од првог датума када се може захтевати плаћање износа обавезе, што је код свих финансијских обавеза Банке датум у категорији рочности до једног месеца.

Фер вредност хартија од вредности деноминованих у страниј валути које се вреднују по амортизованој вредности процењена је на основу котирањих цена на активним тржиштима и њихова фер вредност у износу од 55.565.360 хиљада динара припада Нивоу 1 хијерархије фер вредности.

Хартије од вредности (државне и корпоративне) чија фер вредност износи 140.123.771 хиљаде динара, чине динарске хартије од вредности које су прибављене у оквиру монетарних операција, а чија фер вредност припада Нивоу 2, односно процењује се на основу званичних тржишних цена за исте или сличне финансијске инструменте. Тржишна вредност динарских хартија од вредности које се вреднују по амортизованој вредности на дан 31.12.2024. године је за 1,52% већа у односу на књиговодствену вредност. Посматрано по појединачним хартијама, разлика између тржишне и књиговодствене вредности је у појединим случајевима позитивна, као последица пада приноса, док је у појединим случајевима негативна као последица раста приноса до доспећа од тренутка њихове куповине од стране Банке на секундарном тржишту, до датума извештавања. Имајући у виду да ове хартије од вредности нису намењене трговању, руководство је мишљења да се књиговодствена вредност ових хартија од вредности може сматрати разумном апроксимацијом њихове фер вредности, односно да њихова процењена фер вредност не одступа значајно од књиговодствене вредности.

Фер вредности позиција Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења, Обавезе према ММФ-у и Новац у оптицају приказане су по књиговодственој вредности, имајући у виду да су у питању средства и обавезе по основу чланства Републике Србије у Међународном монетарном фонду и обавезе које проистичу из функције Банке као централне банке и које немају рок доспећа.

Током 2024. и 2023. године није било преноса између нивоа хијерархије фер вредности финансијских средстава и обавеза који се не воде по фер вредности.

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Ризик од промена каматних стопа**

Ризик од промене каматних стопа је ризик смањења нето резултата или нето вредности имовине Банке услед промена у висини каматних стопа. Изложеност ризику од промена каматних стопа зависи од односа каматно осетљиве активе и пасиве Банке.

Банка, као централна банка Републике Србије која обавља функције утврђене Законом и другима законима:

- утврђује начин обрачуна, наплате и плаћања камате на пласмане и друга потраживања Банке, као и на средства на која Банка плаћа камату ради остварења циљева усвојене монетарне политике (референтну каматну стопу, каматне стопе за обрачун камате по основу обавезне резерве, кредита за ликвидност, вишкова ликвидних средстава и др.);
- држи депозите банака и других финансијских организација, државе и других депонената, управља девизним резервама, држи средства на текућим рачунима и ороченим депозитима код иностраних банака и ангажује средства у купонске хартије од вредности, односно обвезнице које су емитовале најразвијеније државе, квалитетне финансијске институције с њиховом подршком и међународне финансијске институције, као и дисконтне хартије од вредности, које се односе на благајничке записе емитоване од стране најразвијенијих држава.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

Изложеност ризику од промене каматних стопа на дан 31. децембра 2024. године приказана је у следећој табели:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Каматносноне позиције</u>	<u>Некаматносноне позиције</u>	<u>Укупно</u>
Финансијска средства			
Готовина и текући рачуни код банака	232.352.735	211.010.184	443.362.919
Депозити	522.142.005	2.077.090	524.219.095
Потраживања по основу деривата	-	31.435	31.435
Хартије од вредности	2.110.549.484	69.550.507	2.180.099.991
Кредити и пласмани	321.536	494.377	815.913
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	8.392.720	89.176.071	97.568.791
Остала средства	-	1.220.798	1.220.798
Укупно финансијска средства	2.873.758.480	373.560.462	3.247.318.942
Финансијске обавезе			
Обавезе по основу деривата	-	31.435	31.435
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	1.174.593.615	513.531.461	1.688.125.076
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	411.105.473	491.605.519	902.710.992
Обавезе према ММФ-у	8.309.020	89.198.998	97.508.018
Новац у оптицају	-	399.640.272	399.640.272
Остале обавезе	-	5.152.091	5.152.091
Укупно финансијске обавезе	1.594.008.108	1.499.159.776	3.093.167.884
Нето изложеност на дан			
31. децембра 2024. године	1.279.750.372	(1.125.599.314)	154.151.058
31. децембра 2023. године	1.228.589.920	(1.079.070.268)	149.519.652

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

Две основне методе које Банка користи у квантификовању тржишних ризика у односу на финансијска средства су: вредновање ризика („Value-at-Risk“ или „VaR“) и тест стреса („Stress test“). Први метод се користи да би се антиципирао максимални могући губитак у нормалним, док се други користи за предвиђање губитака у екстремним тржишним условима.

VaR

VaR представља метод који с високим степеном вероватноће (95% или 99%) процењује губитак који у датом временском интервалу неће бити прекорачен.

Када се VaR (95%) израчуна на месечном нивоу, за укупан портфолио, који укључује купонске и дисконтне ХоВ и орочене депозите укључене у инвестициони портфељ у страној валути, прерачунат у EUR на дан 31. децембра 2024. године, само у 5% случајева можемо очекивати губитак већи од 0,75% или 15.727,97 милиона динара (EUR 134,41 милиона).

Посматрано на дан 31. децембра 2023. године, за портфолио прерачунат у EUR, само у 5% случајева могли смо очекивати губитак већи од 0,77% или 12.937,15 милиона динара (EUR 110,41 милиона).

Тест стреса

Уколико наступе екстремни тржишни услови, као допуна VaR анализе, користи се тест стреса који представља модел који на бази дурације и конвексности портфолија предвиђа могући ефекат промене каматних стопа и осталих негативних сценарија на вредност портфолија.

За Банку најважнији сценарио је могући неочекивани скок каматних стопа (пад цена хартија од вредности), па се тако израчунава шта би се десило са укупним портфељом уколико каматне стопе порасту за 100 базних поена. Да су каматне стопе порасле за 100 базних поена на дан 31. децембра 2024. године, EUR портфељ би изгубио 21.622 милиона динара (EUR 184,78 милиона), USD портфељ би изгубио 7.953 милиона динара (USD 70,73 милиона), GBP портфељ би изгубио 459 милиона динара (GBP 3,25 милиона), CAD портфељ би изгубио 531 милиона динара (CAD 6,78 милиона).

Укупан ефекат пораста каматних стопа за 100 базних поена на EUR, USD, GBP и CAD портфељ на дан 31. децембра 2023. године износио би 22.729 милиона динара.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Ризик од промена каматних стопа (наставак)

Промена каматних стопа за 100 базних поена, искључујући ефекат промене каматних стопа на финансијска средства (хартије од вредности у иностраној валути) које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат, на дан биланса стања би повећала/(смањила) капитал и нето резултат Банке у износима који су приказани у табели испод. Ова анализа претпоставља да све остале варијабле, посебно девизни курсеви, остају непромењене. Анализа је урађена на исти начин за 2023. годину.

У хиљадама динара	31. децембар 2024.			
	Капитал		Нето резултат	
	100 бп повећање	100 бп смањење	100 бп повећање	100 бп смањење
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код банака	2.323.527	(2.323.527)	2.323.527	(2.323.527)
Депозити	5.221.420	(5.221.420)	5.221.420	(5.221.420)
Хартије од вредности	1.382.323	(1.382.323)	1.382.323	(1.382.323)
Кредити и пласмани	3.215	(3.215)	3.215	(3.215)
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	83.927	(83.927)	83.927	(83.927)
Укупно	9.014.412	(9.014.412)	9.014.412	(9.014.412)
Финансијске обавезе				
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	(11.745.936)	11.745.936	(11.745.936)	11.745.936
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	(4.111.055)	4.111.055	(4.111.055)	4.111.055
Обавезе према ММФ-у	(83.090)	83.090	(83.090)	83.090
Укупно	(15.940.081)	15.940.081	(15.940.081)	15.940.081
Нето ефекат	(6.925.669)	6.925.669	(6.925.669)	6.925.669

У хиљадама динара	31. децембар 2023.			
	Капитал		Нето резултат	
	100 бп повећање	100 бп смањење	100 бп повећање	100 бп смањење
Финансијска средства				
Готовина и текући рачуни код банака	5.076.982	(5.076.982)	5.076.982	(5.076.982)
Депозити	4.721.505	(4.721.505)	4.721.505	(4.721.505)
Хартије од вредности	1.294.042	(1.294.042)	1.294.042	(1.294.042)
Кредити и пласмани	3.537	(3.537)	3.537	(3.537)
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	79.968	(79.968)	79.968	(79.968)
Укупно	11.176.034	(11.176.034)	11.176.034	(11.176.034)
Финансијске обавезе				
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	(10.155.362)	10.155.362	(10.155.362)	10.155.362
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	(3.289.325)	3.289.325	(3.289.325)	3.289.325
Обавезе према ММФ-у	(80.486)	80.486	(80.486)	80.486
Укупно	(13.525.173)	13.525.173	(13.525.173)	13.525.173
Нето ефекат	(2.349.138)	2.349.138	(2.349.138)	2.349.138

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик

Банка се излаже девизном ризику кроз трансакције у страној валути. Излагање ризику доводи до пораста позитивних и негативних курсних разлика, које се евидентирају у билансу успеха. Излагање девизном ризику јавља се по основу ставки монетарне активе и пасиве, које нису деноминоване у обрачунској валути Банке. Банка управља девизним ризиком преко политике утврђивања валутне структуре активе, у складу са очекиваним девизним обавезама у будућности.

Слабљење динара у износу од 1% у односу на EUR, USD, CHF и SDR на дан 31. децембра 2024. године би повећало капитал и повећало добит/смањило губитак Банке у износу од 18.608.163 хиљада динара (31. децембар 2023. године: 17.508.541 хиљаде динара). Ова анализа претпоставља да све остале варијабле, посебно каматне стопе, остају непромењене.

Јачање динара у износу од 1% у односу на дате валуте имало би исти али супротан ефекат, уз исту претпоставку да све остале варијабле остају непромењене.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2024. године

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Анализа изложености девизном ризику финансијских средстава и обавеза по валутама на дан 31. децембра 2024. године је следећа:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>SDR</u>	<u>GBP</u>	<u>CAD</u>	<u>Остале валуте*</u>	<u>Укупно стране валуте</u>	<u>RSD</u>	<u>Укупно</u>
Финансијска средства									
Готовина и текући рачуни код банака	377.110.733	17.480.125	-	188.260	916.117	19.830.442	415.525.677	27.837.242	443.362.919
Депозити	311.940.622	207.079.385	-	5.195.012	-	521	524.215.540	3.555	524.219.095
Потраживања по основу деривата	-	-	-	-	-	-	-	31.435	31.435
Хартије од вредности	1.388.907.835	559.763.567	14.209.778	37.348.730	41.846.739	-	2.042.076.649	138.023.342	2.180.099.991
Кредити и пласмани	-	-	-	-	-	-	-	815.913	815.913
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	-	-	97.568.791	-	-	-	97.568.791	-	97.568.791
Остала средства	26.247	622.285	-	247	-	749	649.528	571.270	1.220.798
Укупно	2.077.985.437	784.945.362	111.778.569	42.732.249	42.762.856	19.831.712	3.080.036.185	167.282.757	3.247.318.942
Финансијске обавезе									
Обавезе по основу деривата	-	-	-	-	-	-	-	31.435	31.435
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	397.315.622	1.804	-	6.214	-	-	397.323.640	1.290.801.436	1.688.125.076
Депозити и друге обавезе према држави и другим депонентима	370.630.168	264.680.007	453.058	84.313	26.358	1.803.270	637.677.174	265.033.818	902.710.992
Обавезе према ММФ-у	-	-	97.508.018	-	-	-	97.508.018	-	97.508.018
Новац у оптицају	-	-	-	-	-	-	-	399.640.272	399.640.272
Остале обавезе	786.971	421.171	-	2.060	9.060	213.714	1.432.976	3.719.115	5.152.091
Укупно	768.732.761	265.102.982	97.961.076	92.587	35.418	2.016.984	1.133.941.808	1.959.226.076	3.093.167.884
Нето изложеност на дан 31. децембра 2024.	1.309.252.676	519.842.380	13.817.493	42.639.662	42.727.438	17.814.728	1.946.094.377	(1.791.943.319)	154.151.058
Нето изложеност на дан 31. децембра 2023.	1.305.300.939	414.967.407	12.333.510	34.275.189	34.364.791	17.627.427	1.818.869.263	(1.669.349.611)	149.519.652

* Остале валуте се, пре свега односе на CHF.

Валутна неусклађеност имовине и обавеза произилази из специфичности Банке као централне банке, њене улоге као главне монетарне институције и регулатора банкарског система, као и њене функције да самостално и независно утврђује и спроводи монетарну и девизну политику и у оквиру тога управља девизним резервама на начин којим се доприноси несметаном испуњењу обавеза Републике Србије према иностранству.

31. ПОЛИТИКЕ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА (наставак)**Макроекономска и геополитичка нестабилност и утицај који имају на пословање и финансијско извештавање**

У управљању девизним резервама, Банка редовно усклађује начин управљања ризицима како би одговорила изазовима са којима се суочава у вези са актуелним макроекономским кретањима (промене каматних стопа, промене на девизним тржиштима и сл.). У овим, као и у регуларним условима, Банка управља тржишним ризиком (ризиком од промене каматних стопа и девизним ризиком) и кредитним ризиком у складу са тренутним околностима и пројекцијом макроекономских кретања на међународном тржишту. Један од основних начина управљања ризиком од промене каматних стопа је дефинисање одговарајућег нивоа дурације портфолија девизних резерви, који се усклађује са пројекцијом и очекиваним кретањем крива приноса на референтним међународним тржиштима у наредном периоду. Што се тиче девизног ризика, као што је већ напоменуто, Банка управља овим ризиком путем утврђивања валутне структуре активе, у складу са очекиваним девизним обавезама у будућности. Банка управља кредитним ризиком тако што дефинише адекватне критеријуме за пласирање девизних резерви.

Климатски ризици

Банка је препознала климатске ризике као потенцијални извор неизвесности у будућности, док је излагање овим ризицима тренутно на веома ниском нивоу, имајући у виду начин улагања и структуру средстава.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

32. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА

Следеће табеле презентују класификацију имовине и обавеза у складу са очекиваним периодом њихове реализације (обртне/сталне ставке), са стањем на дан 31. децембра 2024. и 31. децембра 2023. године:

<u>У хиљадама динара</u> На дан 31. децембра 2024.	Обртна ставка (до 12 месеци)	Стална ставка (преко 12 месеци)	Без рока	Укупно
АКТИВА				
Готовина и текући рачуни код банака	443.362.919	-	-	443.362.919
Злато и остали племенити метали	455.843.848	-	-	455.843.848
Депозити	523.265.689	801	952.605	524.219.095
Потраживања по основу деривата	-	-	31.435	31.435
Хартије од вредности	660.061.545	1.505.827.727	14.210.719	2.180.099.991
Кредити и пласмани	6.161	279.287	530.465	815.913
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	8.421.482	-	89.147.309	97.568.791
Нематеријална имовина	-	1.657.448	-	1.657.448
Некретнине, постројења и опрема	-	22.688.259	-	22.688.259
Инвестиционе некретнине	-	484.208	-	484.208
Остала средства	6.560.857	-	691.419	7.252.276
Укупно актива	2.097.522.501	1.530.937.730	105.563.952	3.734.024.183
ОБАВЕЗЕ				
Обавезе по основу деривата	-	-	31.435	31.435
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	1.146.403.693	-	541.721.383	1.688.125.076
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	739.390.052	-	163.320.940	902.710.992
Обавезе према ММФ-у	46.192	-	97.461.826	97.508.018
Резервисања	307.067	2.145.211	-	2.452.278
Текуће пореске обавезе	452.939	-	-	452.939
Новац у оптицају	-	-	399.640.272	399.640.272
Остале обавезе	2.067.048	238.258	3.204.732	5.510.038
Укупно обавезе	1.888.666.991	2.383.469	1.205.380.588	3.096.431.048
НЕТО АКТИВА	208.855.510	1.528.554.261	(1.099.816.636)	637.593.135

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

32. АНАЛИЗА ДОСПЕЋА ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА (наставак)

<u>У хиљадама динара</u> На дан 31. децембра 2023.	Обртна ставка (до 12 месеци)	Стална ставка (преко 12 месеци)	Без рока	Укупно
АКТИВА				
Готовина и текући рачуни код Банака	709.492.176	-	-	709.492.176
Злато и остали племенити метали	281.548.953	-	-	281.548.953
Депозити	473.478.415	5.892	555.296	474.039.603
Потраживања по основу деривата		-	18.764	18.764
Хартије од вредности	421.279.767	1.171.462.872	12.599.446	1.605.342.085
Кредити и пласмани	4.885	310.789	530.459	846.133
Чланска квота у ММФ-у и средства у специјалним правима вучења	8.032.482	-	86.353.207	94.385.689
Нематеријална имовина	-	1.425.830	-	1.425.830
Некретнине, постројења и опрема	-	22.088.073	-	22.088.073
Инвестиционе некретнине	-	484.208	-	484.208
Остала средства	6.232.773	272.447	699.313	7.204.533
Укупно актива	1.900.069.451	1.196.050.111	100.756.485	3.196.876.047
ОБАВЕЗЕ				
Обавезе по основу деривата	-	-	18.764	18.764
Депозити и остале обавезе према банкама и другим финансијским организацијама	1.114.807.348	-	346.896.745	1.461.704.093
Депозити и остале обавезе према држави и другим депонентима	635.402.483	-	171.996.917	807.399.400
Обавезе према ММФ-у	55.921	-	94.407.161	94.463.082
Резервисања	238.236	1.658.817	-	1.897.053
Текуће пореске обавезе	416.934	-	-	416.934
Новац у оптицају	-	-	369.368.005	369.368.005
Остале обавезе	2.649.111	283.897	213.914	3.146.922
Укупно обавезе	1.753.570.033	1.942.714	982.901.506	2.738.414.253
НЕТО АКТИВА	146.499.418	1.194.107.397	(882.145.021)	458.461.794

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

33. СУДСКИ СПОРОВИ

На дан 31. децембра 2024. године, Банка води судске спорове у укупном процењеном износу од 10.695.221 хиљада динара (31. децембар 2023: 10.770.502 хиљаду динара). Од укупног процењеног износа спорова, 52.000 хиљада динара (31. децембар 2023: 114.010 хиљада динара) односи се на спорове за које је процењен негативан исход за Банку. У тај износ су укључени судски трошкови и процењени износ евентуалних затезних камата.

Као што је обелодањено у напомени 26, на дан 31. децембра 2024. године, Банка је формирала резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи из напред наведених судских спорова у износу 52.000 хиљада динара (31. децембра 2023. године, у износу 114.010 хиљада динара). Резервисање је формирано на основу процене правних заступника Банке у вези са статусом спорова у току, у којима се Банка јавља на страни туженог, односно тужиоца, у износу који одговара најбољој процени у погледу издатака који ће настати у случају негативног исхода. Руководство Банке сматра да није могуће с високим степеном прецизности предвидети крајњи исход судских спорова који су у току, али процењује да неће бити материјално значајних губитака по основу судских спорова у току, изнад износа за који је формирано резервисање.

34. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА**Трансакције са државом и државним органима Републике Србије**

У складу са Законом, Банка је централна банка Републике Србије и обавља функције утврђене тим и другим законом. Република Србија је власник целокупног капитала Банке. Банка, органи банке и чланови ових органа у обављању својих функција не примају нити траже упутства од државних органа и организација, као ни од других лица. Државни органи и организације као ни друга лица не могу угрожавати самосталност и независност банке, нити могу вршити утицај на Банку, органе Банке и чланове ових органа у обављању њихових функција. Не угрожавајући остваривање својих циљева, Банка, уз сагласност Владе, може заступати Републику Србију у међународним финансијским организацијама и институцијама и другим облицима међународне сарадње.

Осим наведеног, Банка обавља и следеће послове за рачун Републике Србије:

- води систем консолидованог рачуна трезора за динарска и девизна средства, као и друге рачуне утврђене законом, односно закљученим уговором;
- обавља послове фискалног агента у име и за рачун Републике Србије у вези са задуживањем Републике Србије у иностранству, односно послове у вези с повлачењем средстава и отплатом обавеза према иностранству;
- послове издавања дугорочних хартија од вредности који се односе на чланство Републике Србије у Међународном монетарном фонду;
- измиривање обавеза Републике Србије по основу чланства у Међународном монетарном фонду;
- друге послове за Републику Србију, државне органе и институције, у складу са законом односно закљученим уговором.

Банка плаћа камату на средства система консолидованог рачуна трезора и других рачуна утврђених законом у складу са уговором закљученим с депонентом. За послове и услуге пружене држави, Банка наплаћује накнаду у складу с јединственом тарифом по којој Банка наплаћује накнаду за извршење својих услуга или на основу закљученог уговора.

34. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (наставак)**Трансакције са државом и државним органима Републике Србије (наставак)**

Према Закону, Банка не може одобравати кредите, позајмице, прекорачења по рачуну или друге видове кредитних олакшица Републици Србији, аутономној покрајини или јединици локалне самоуправе, јавним предузећима и другим правним лицима чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно у којима Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе имају контролно учешће, нити може давати гаранције за измирење обавеза тих субјеката или на други начин обезбеђивати измирење њихових обавеза.

Банка не може непосредно куповати хартије од вредности које издају поменути субјекти.

По том основу Република Србија, њена министарства, агенције и јавна предузећа у смислу наведених одредби Закона се не сматрају повезаним лицима са Банком.

Покриће губитка/расподела добити

У складу са Законом, после достизања износа минималног основног капитала (из ст. 3. члан 77.), и износа посебних резерви (из ст. 4. члан 77.), добит која није проистекла из курсних разлика и ревалоризационих резерви, Банка расподељује 70% у корист буџета Републике Србије.

Остварени губитак Банке (ст. 1 члан 78.) покрива се из посебних резерви и основног капитала изнад нивоа минималног основног капитала, а ако наведена средства нису довољна – из буџета Републике Србије или из хартија од вредности које у ту сврху, под тржишним условима, издаје Република Србија и преноси Банци (напомена 30).

Послови у име и за рачун државе

Послови у име и за рачун Републике Србије, односе се на послове у вези са исплатом старе девизне штедње, зајма за привредни развој, затим на евиденцију јавног дуга Републике Србије и остало.

Послови у име и за рачун Републике Србије исказани су у ванбилансним ставкама, узимајући у обзир да се Банка код ових послова јавља у улози агента или само води евиденцију о јавном дугу.

Трансакције са кључним руководиоцима

Банка сматра да је кључно руководство: председник и чланови Савета, гувернер, вицегувернери, генерални секретар, руководиоци, заменици и помоћници руководиоца организационих јединица и директори одељења.

Руководство Банке добија накнаду за свој рад у Банци и не поседује уделе у капиталу Банке.

Поред нето зарада руководству, Банка плаћа и доприносе на зараде у складу са законском регулативом. Нето зараде руководства такође подлежу плаћању годишњег пореза на доходак грађана. Банка руководству не исплаћује накнаде по престанку запослења нити компензира њихов рад плаћањима у акцијама или капиталу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

34. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА (наставак)

Трансакције са кључним руководиоцима (наставак)

Накнаде кључном руководству Банке приказане су у следећој табели:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Бруто износи за 2024.</u>	<u>Нето износи за 2024.</u>	<u>Бруто износи за 2023.</u>	<u>Нето износи за 2023.</u>
Функција				
Гувернер	17.320	14.242	15.306	12.633
Вицегувернери	52.623	41.967	44.428	35.280
Генерални секретар	7.120	5.079	5.885	4.227
Генерални директори и директори ОЈ у седишту, директори филијала и генерални директор ЗИН-а	195.364	142.082	158.340	114.306
Заменици и помоћници генералних директора и директора ОЈ, директора филијала и генералног директора ЗИН-а	196.682	140.577	155.467	110.520
Директори одељења у седишту и директори дирекције, центра и одељења у ЗИН-у	329.652	235.088	264.373	188.687
Председник и чланови Савета гувернера	7.249	4.697	16.144	10.462
Укупно за годину	806.010	583.732	659.943	476.115

35. УСАГЛАШАВАЊЕ МЕЂУСОБНИХ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

У складу с чланом 22. Закона о рачуноводству, Банка је извршила усаглашавање потраживања и обавеза с повериоцима и дужницима. Потраживања и обавезе са домаћим правним лицима усаглашена су са стањем на дан 31. октобра 2024. године, а потраживања и обавезе са страним правним лицима усаглашена су са стањем на дан 31. децембра 2024. године.

Неусаглашена потраживања укупно износе 620.156 хиљада динара (14 отворених ставки/партија) што представља 0,02% у односу на укупан износ потраживања за усаглашавање (2.938.678.925 хиљада динара) односно 3,74% у односу на укупан број ставки/партија потраживања (374 отворених ставки/партија).

Неусаглашене обавезе укупно износе 25.823 хиљаде динара (69 отворених ставки/партија) што представља 0,001% у односу на укупан износ обавеза за усаглашавање (2.052.220.301 хиљада динара) односно 6,2% у односу на укупан број ставки обавеза (1.113 отворених ставки/партија).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2024. године

36. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

До дана издавања ових финансијских извештаја, нису настали материјално значајни догађаји након датума биланса стања који би захтевали корекцију финансијских извештаја (корективни догађаји), као ни некорективни догађаји.

37. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Званични средњи курсеви динара примењени за прерачун позиција биланса стања у динаре на дан 31. децембра 2024. и 2023. године за важније валуте су:

<u>У динарима</u>	<u>31. децембар 2024.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
USD	112,4386	105,8671
EUR	117,0149	117,1737
GBP	141,1178	135,0550
CAD	78,3652	80,0094
CHF	124,5237	125,5343
SDR	146,6346	142,0387

Др Јоргованка Табаковић
Гувернер

П.бр. 4781
21. 3. 2025.